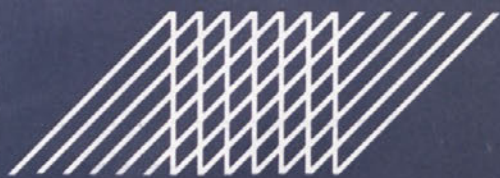

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

ŠT. 9,10 – leto VI – NOVO MESTO, 29. DECEMBRA 1978

Najlepše in najveseleje so se poslovili od starega leta delavci novomeške Konfekcije

Analiza poslovanja DO Novoteks za obdobje I–IX 1978

1. Število zaposlenih

Poprečno število zaposlenih v tem obdobju je bilo 2.303, medtem ko je plan delovne sile predvideval 2.387 zaposlenih. Pomanjkanje delovne sile občutijo najbolj v predilnici, pripravi in oplemenitilnici—tozd Tkanina ter v novomeški in viniški konfekciji.

2. Doseganje proizvodnih planov

Devetmesečni proizvodni plani so bili po posameznih tozdih doseženi takole: proizvodnja v tozd Predilnica Metlika je za 7 odst. preseгла planirano, v tozd Tkanina je za 2 odst. manjša od planirane, v konfekcijah je enaka planirani, medtem ko je dosežena bruto realizacija v tozd Trgovina za 13 odst. večja od planirane. V naturalnih kazalcih pa lahko zapišemo naslednje številke: predilnici v Metliki in Novem mestu sta napredli 1,339.656 baznih kilogramov preje, v Tkanini je bilo izdelanih 2,464.985 m tkanin in pletenin, v konfekcijah je bilo sešitih 626.123 kosov konfekcijskih izdelkov, v Trgovini pa prodanega za 53,973.366 din tekstila in galanterije.

3. Prodaja

V devetih mesecih leta 1978 so bile prodane sledeče količine naših izdelkov: tkanine in pletenine 2,521.493 m ali 73 odst. letnega plana konfekcijski izdelki 810.012 kosov ali 88 odst.

letnega plana preja 110.978 kg ali 139 odst. letnega plana

Tozd Trgovina je realizirala v devetih mesecih za 48.945.641 din tekstilnih in galanterijskih izdelkov.

Analiza strukture prodaje pa nam pokaže, da je v tozd Tkanina presežen 9-mesečni plan prodaje na domačem trgu in v klasičnem izvozu, niso pa doseženi plani prodaje tozd Konfekcija in izvoz preko jugoslovanskih konfekcij ter konfekcije Novoteks. V prodaji Konfekcije pa nista dosežena plana prodaje na domačem trgu in v klasičnem izvozu, medtem ko je močno presežen plan lohn izvoza.

4. Zaloge gotovih izdelkov

Zaloge gotovega blaga v tozd Tkanina so se glede na stanje 1. januarja 1978 zmanjšale za 83.016 m ali za 21 odst., v tozd Konfekcija pa za 126.289 kosov ali 56 odst. Na dan 30. septembra 1978 je bilo v skladišču tozd Tkanina 319.552 m tkanin in pletenin, v skladišču tozd Konfekcija pa 97.675 kosov konfekcijskih izdelkov.

5. Poprečne neto izplačanih osebnih dohodkov

V obdobju I–IX 1978 so bili izplačani sledeči poprečni neto OD—po temeljnih organizacijah:

Tozd	popr. I–IX 77	popr. I–IX 78	Indeks
Metlika	3.310	4.287	130
Tkanina	3.740	4.326	116
Konf. N.m.	2.842	3.495	123
Konf. Vinica	2.767	3.439	124
Konf. Trebinje	2.633	3.239	123
Trgovina	4.237	5.281	125
DSSS	4.407	5.325	121
SKUPAJ PODJETJE	3.585	4.240	118

6. Fiksni stroški

Fiksni stroški za celotno DO niso presešli planirane višine. V devetih mesecih so dosegli 190.678.865 din ali 74,8 odst. letnega plana.

8. Pregled rezultata po dohodkovnem sistemu

Plan I–IX	I–IX indek	I–IX) INDEKS izvrš.		
		plan I–IX	izvrš. I–IX	indeks
celotni prihodek		617,799.701	711,267.097	115
porabljena sredstva		444,322.204	517,680.815	117
dohodek		173,477.497	193,586.281	112
čisti dohodek		142,910.306	151,908.615	106

Predlagana delitev čistega dohodka:

del čistega doh. za OD	129,277.710
del čistega doh. za inovacije	26.511
del čistega doh. za stanovanjsko izgr.	7,405.391
del čistega doh. za druge namene SP	6,465.477
del čistega doh. za kred. hitr. razv.	3,505.240
del čistega doh. za posl. sklad	2,675.452

7. Pregled rezultata po plačani realizaciji

Tkanina	5,543.578
Pred. Metlika	2,805.457
Konfekcija N.m.	2,488.548
Konfekcija Vi.	1,381.077
Konfekcija Tr.	2,269.177
Trgovine	1,470.826
DSSS	382.856
SKUPAJ DO	16,341.523

Iz ostanka dohodka, ki ga prikazuje tabela, pa se krijejo še sledeče postavke: topli obrok, regres za letni dopust, prispevek za stanovanjsko izgradnjo, posojilo federaciji za kreditiranje hitrejšega razvoja ter nazadnje formiranje dohodka za rezervni in poslovni sklad posamezne temeljne organizacije.

Lahko rečemo, da so v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta rezultati spodbudnejši, vendar pa nam kljub povečanju celotnega prihodka, dohodka, in čistega dohodka, premalo ostaja za lastni rezervni in poslovni sklad, kar pa je osnova za širše in modernejše poslovanje.

Viničani so si izbrali za strokovno ekskurzijo ogled Novoteksa. Na sliki: na kratko jim je orisal matično tovarno glavni direktor, tov. Dolenc

Pred nami je novoletna poslanica predsednika Tita. Besede tovarštva, spodbud, pohval in ustvarjalne kritike. Kot svetilnik so, ki kaže prehod od ene obale k drugi. Tudi tokrat se je predsednik republike Josip Broz Tito v novoletni besedi vsem našim delovnim ljudem pomudil ob doseženih uspehih socialističnega samoupravnega razvoja naše države in ob njeni zunanjepolitični dejavnosti. Hkrati nas je opozoril na smeri akcij in na naloge, ki čakajo skupnost jugoslovanskih narodov in narodnosti v letu 1979.

„Uspešen razvoj družbenopolitičnih odnosov, krepitev bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti ter nadaljnje uveljavljanje Jugoslavije v svetu – to so bile bistvene značilnosti našega življenja tudi v letu 1978. Osnovni pečat je dal minulemu letu 11. kongres Zveze komunistov Jugoslavije z vsem, kar se je zvrstilo pred tem, pa vsem, kar je sledilo in kar še poteka.“

Besede predsednika Tita so preproste, vsakomur razumljive. Kot pravi ljudski voditelj govori iz srca, neposredno. Najbolj zapletena dogajanja doma in po svetu razloži tako, da ga razumejo delavec, kmet in izobraženec.

„Največjega srečanja jugoslovanskih komunistov niso ocenili le pri nas, temveč tudi zunaj, kot kongres stabilnosti, kontinuitete in enotnosti. Mislim, da lahko upravičeno porečemo, da se je prav v znamenju tega že vrsto let, seveda tudi v minulem, na splošno razvijala socialistična federativna republika Jugoslavija.“

S tovarišem predsednikom pohitimo v spominu v slavna leta bitk na Neretvi na Sutjeski, k AVNOJU, novi ustavi in k zakonu o združenem delu, k lanskim kongresom in njihovim napotilom za pot v bodočnost. In spet se nam približa kristalno čista in razumljiva osnovna na-

loga vseh naših dejavnosti: težišče celotne politične dejavnosti moramo prenesti v temeljne organizacije združenega dela, v krajevne skupnosti, v delegacije, v vse osnovne organizacije družbenopolitičnih organizacij. Uspehe politične dejavnosti ne merimo z besedami, temveč jih lahko ocenjujemo predvsem po tistem, kar uresničujemo v praksi, v življenju.

Tovariš Tito nas zatem opozori, da je letos glavna naloga vseh političnih dejavnikov: uresničevati vse tisto, kar smo tako soglasno sprejeli. Med slabostmi, ki nas ovirajo, da smo manj dosegli na vrsti področij, omeni najprej premajhno produktivnost dela, neracionalno porabo, naglo zvišanje cen in primanjkljaj v gospodarski menjavi s tujino. Učvrstitev gospodarstva v 1979 je zato naša osnovna smer. V sistemu načrtovanja in v uresničevanju vsega tistega, za kar smo se v samoupravnem planiranju dogovorili, zahteva nove kvalitete.

Brez samoupravnega povezo-
vanja in združevanja dela in

sredstev ni moč uspešno organizirati materialnih in duhovnih sil, ni moč izkoristiti naravnih bogastev, notranjih rezerv, pa tudi ne prednosti našega socialističnega samoupravnega sistema...“ sporoča tovariš Tito v novoletni poslanici. A takoj tudi doda:

„V vseh naših prizadevanjih, da bi proizvajali več in bolje, da bi izpopolnili sistem in poglobili odnose, mora biti skrb za človeka v središču pozornosti...“

Za našo delovno organizacijo, za našo krajevno skupnost, delegacijo in občino veljajo besede predsednika Tita v polni meri. Nobena izmed nalog, ki jih našteva v novoletni poslanici, ne more mimo nas. Delovnim ljudem in občanom naše domovine so namenjene. Svetilnik od ene obale k drugi. Čvrsta vez so, ki nas združuje in ki jo hočemo s povečanimi obrambnimi sposobnostmi in z družbeno samozaščito v miru in ustvarjalnem delu nadaljevati. Za svobodno, neuvrščeno, samoupravno socialistično Jugoslavijo.

... V prvih 2 letih sedanjega srednjeročnega načrta smo zgradili v državi skoraj 300.000 novih stanovanj. Tega smo lahko veseli, vendar načrta stanovanjske izgradnje s tem nismo dosegli. Prodaja osebnih avtomobilov se je v letih 1965 do 1976 povečala za več kot štirikrat, hladilnikov za okoli trikrat, električnih aparatov pa skoraj za trikrat. Vsako drugo jugoslovansko gospodinjstvo že ima danes televizor, vsako tretje pa osebni avtomobil.

ALI STE VEDELI?

... Električne energije smo leta 1947 proizvedli 1450 milijonov kilovatnih ur, danes pa jih dosegamo že skoraj 49 milijard. Proizvodnja premoga je v enakem razdobju narasla od 9 na 39 milijonov ton, se pravi več kot za štirikrat. Proizvodnja nafte se je povečala od 33.000 ton na skoraj 4 milijone ton. V zadnjih 30 letih so najbolj napredovale v državi energetika, metalurgija, strojna industrija, ladjedelništvo, kemijska, tekstilna, živilska, usnjarska, obutvena industrija in druge. Vse to potrjuje našo visoko stopnjo gospodarske rasti, ki je znašala zadnja tri leta 5,8 odstotka na leto.

... Kmetijska proizvodnja je znatno napredovala. V zadnjih dvajsetih letih za 4,3 odstotka na leto. Tako smo pridelali pšenice pred 30 leti povprečno 9 metrskih stotov na hektar, leta 1977 pa že 35 metrskih stotov. Poprečni pridelek koruze se je dvignil v istem obdobju od 7 na 43 stotov, tako da pridelamo zdaj na leto že skoraj 6 milijonov ton pšenice in pribl. 10 milijonov ton koruze. Letošnji pridelek je nekoliko manjši.

Odnosi med Novoteksom in kasarno Milana Majcna, so že nekaj let zelo tesni in pristani. Tako je bilo tudi v zadnjih dneh starega leta: Novoteks je obiskala delegacija starešin in delavcev, ki delajo za JLA, vodil pa jo je komandant garnizona tov. Petrović. Na sliki: gostje so najprej izvedeli nekaj o naši tovarni, nato pa so si jo še ogledali

K 9. kongresu zveze sindikatov Slovenije

V času največjega delovnega srečanja najbolj množične politične organizacije delavskega razreda – 9.

njem in interesi ustvarjalno sodeloval pri razvijanju in uveljavljanju samoupravnih odnosov na podlagi

Vinko Hafner je v uvodnem referatu ocenil delo sindikata, spregovoril pa je tudi o aktualnih nalogah po kongresu

kongresa Zveze sindikatov Slovenije je prav, da vas informiramo o najvažnejših zaključkih javnih razprav iz naše predkongresne aktivnosti.

Za javno razpravo so pred nekaj meseci v DE dobili gradivo za ta kongres. Prav je, da se s temi dokumenti seznanijo prav vsi. Kot je dejal tovariš Kardelj, morajo biti sindikati glavna gibalna sila v odnosih v samoupravnem združenem delu. Prevzeti morajo velik del nalog pri nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov, katerih temelji so določeni z ustavo in zakonom o združenem delu. Vse delo Zveze sindikatov je bilo in bo še v naprej podrejeno poglavitnemu cilju, da bo sindikat resnično družbenopolitična organizacija delavcev v najširšem pomenu besede, da bodo sklepi sindikata odsev resnične volje delovnih ljudi.

Aktivnost sindikatov v medkongresnem obdobju je veljala predvsem

skladu s svojimi možnostmi, znaresničevanja pravice do dela z združenimi sredstvi.

Pri razvijanju odnosov v svobodni menjava dela v samoupravnih interesnih skupnosti smo kritično ocenili in si v naprej zastavili nalogo za boljše obveščanje ter boljše usposobljenost delegatov za odgovorno in učinkovito odločanje. Delavci morajo imeti možnost, da se preko delegatov izrečejo o programih in obveznostih, ki jih temeljne organizacije prevzemajo. Preko delegatov v delavski svet ter delegacij za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in SIS mora sindikat bolj aktivno sodelovati pri oblikovanju stališč, seznanjati delegacije s svojimi stališči ter prispevati k ustvarjanju pogojev za delo delegacij in delegatov.

Dejavnost delavske samoupravne kontrole še ni usmerjena v ugotavljanje, kako se dejansko uresničujejo samoupravni akti. OOOZS so zadolžene, da dajo to na dnevni red naslednjih sej.

mesto odločanja, dogovarjanja in sporazumevanja.

Posebna pozornost je bila posvečena problematiki planiranja kadrov, izobraževanju in zaposlovanju. Po statističnih podatkih ima tekstilna industrija v odstotkih polovico manj strokovnega kadra kot ostala industrija, kar je zaskrbljujoče za nadaljnji razvoj te panoge. Na področju izobraževanja je bila kritična ocena zaradi prepočasne pristopa k usmerjenemu izobraževanju, kajti premalo je dijakov in študentov, ki se odločajo za tehnične vede in vse preveč za družboslovne vede. Na področju zaposlovanja je premalo kadrov za pokritje potreb v občini. Na tem področju se bo potrebno v regiji lotiti izdelave novega družbenega dogovora.

Na področju zdravstvenega varstva in organizirane prehrane med delom so bile kritične pripombe o preveliki odsotnosti z dela in slabi

sindikata in IO združenja TOZD tekstilne industrije pa končno na skupščini tekstilno-usnjarskega sindikata v Slovenskih Konjicah. Ker so bili na naši razpravi prisotni tudi vsi delegati za kongres iz naše občine, je bila zadolžena delegatka iz Laboda, ki zastopa našo panogo v občini na kongresu, da spregovori o našem težkem položaju, posebno pa še o položaju ženske kot samoupravljalke v naši socialistični družbi.

Da bo sindikat po kongresu uspešno reševal vse analizirane probleme v predkongresni razpravi, bo moral večjo pozornost posvetiti svoji kadrovski politiki, kar je bilo rečno na koncu razprave. Le s skrbno pripravljenim in pretehtanim izborom vseh sindikalnih delavcev in z izobraževanjem le-tih bo sindikat uresničeval načelo zadnjega 8. kongresa ZS Slovenije: nič, kar se tiče delavca, ne sme mimo sindikata. To

Mika Špiljak je poudaril delitev po delu

kvaliteti prehrane. Sklep o povečanju regresa za prehrano iz minimalnih 200 ND in o prenosu polovice OD delavcev v menzi v TOZD ni še realiziran. Premalo pozornosti je bilo tudi doslej posvečeno vzrokom prevelike odsotnosti z dela, zato morajo ustrezne službe pripraviti analizo.

Stanovajska problematika je v naši delovni organizaciji zelo pereča. Razdelitev stanovanj in kreditov letos kasni zaradi priprave novega samoupravnega sporazuma za to področje. Sporazum je v zadnji fazi javne razprave. Po novem bo vsaka temeljna organizacija razpolagala s svojimi sredstvi in stanovanji.

Večja prizadevanja na področju kulture v minulem obdobju so rezultat spoznanja, da v kulturi ne more biti enkratnih akcij. Le trajno in strokovno vodenje akcije daje uspeh. Ker v naši delovni organizaciji nimamo poklicnega organizatorja kulturne dejavnosti, trenutno zapolnjujemo vrzel s tečajji za posameznike, ki kot volonterji delajo na tem področju. Prav tako stanje je na področju rekreacije in telesne kulture. Da imamo to bolj ali manj urejeno, gre zahtevala veliki angažiranosti nekaj posameznikov.

Na tej javni razpravi je bil tudi kritično ocenjen težak sedanj položaj tekstilne industrije in informacija o akciji, ki je tekla v zadnjem mesecu od seje predsedstva Gospodarske zbornice Slovenije, na kateri je bil navzoč predsednik ZS Slovenije tovariš Vinko Haner, v Novoteksu, preko akcije našega sindikata v regijskem posvetu v tovarni „BETI“ do skupne seje IO RO tekstilnega

pa je tudi naša obljuba sedanjemu 9. kongresu ZS Slovenije, ki poteka v Mariboru.

NESLAVEN REKORD: 723 mrtvih na cestah

Kar smo predvideli, se je žal uresničilo: lani je bilo na slovenskih cestah v prometnih nesrečah 723 mrličev. „Presegli“ smo neslaven rekord iz leta 1973, ko je na naših cestah umrl 701 človek.

Kako tragične razmere je zavzemala prometna (ne) varnost na naših cestah, lahko razberemo tudi iz novoletne poslanice predsednika Tita: opozoril je na ljudske žrtve v prometu, ko bi si vsi morali kar najbolj prizadevati za človeka, našo največjo dragocenost!

794 prebivalcev na enega zdravnika

Leta 1976 je prišlo v Jugoslaviji po podatkih Zveznega zavoda za zdravstveno varstvo na enega zdravnika 794 prebivalcev. Po republikah je to stanje še precej različno, tako je prišlo v Bosni in Hercegovini na enega zdravnika v tem letu 1200 prebivalcev, v Črni gori 1119, na Hrvaškem 662, v Makedoniji 899, v Sloveniji 624, v Srbiji pa 765 (od tega na ozemlju Srbije 669, na Kosovem 2299 in v Vojvodini 699).

Kongres je pozdravil tudi predsednik CK ZKS France Popit

uveljavljanju in uresničevanju določil nove ustave in zakona o združenem delu. Pri uresničevanju samoupravnega združevanja dela in sredstev je sindikat stremel k razvijanju takšne oblike združenega dela, ki delavcem zagotavlja gospodarjenje s pogoji in rezultati dela. Rezultati aktivnosti sindikata v tem obdobju se kažejo predvsem v zagotavljanju pogojev, da bo lahko vsak delavec v

Samoupravno obveščanje delavcev v naši delovni organizaciji še ni na zadovoljivi ravni, kar je bila ugotovitev na javni razpravi, ki smo jo organizirali v sodelovanju z občinskimi sindikalnim svetom. Sindikat se bo zavzemal za resnične, celovite, razumljive in jedrnatne informacije, ki so pogoj za odločanje delovnega človeka. Zagotoviti je potrebno, da bodo vse pobude delavcev prišle na

Dvajset let naše predilnice v Metliki

Osrednja slovesnost ob praznovanju 20-letnice naše predilnice v Metliki je bila zad-

njo nedeljo v novembru prav v tej temeljni organizaciji: v počastitev občinskega praznika in visokega delovnega jubileja Novoteksa, so se zbrali med stroji in jubilantri na skupni seji delegati občinske skupščine, člani delavskega sveta ter vodstva metliških družbenopolitičnih organizacij.

Predsednik občinske skupščine Franc Vrviščar je v svojem uvodnem govoru med drugim spregovoril tudi o velikem deležu Novoteksa – tozda Predilnica, ki ga je le-ta vtikal v skokovit napredek metliške občine. Na slavnostni seji so bile nato podeljene letošnje občinske plakete: dobili so jih Ivan Urh in Tone Matjašič ter naša Predilnica – iz rok Franca Vrviščarja jo je sprejel predsednik delavskega sveta Žunič.

Proslava ob visokem jubileju – 20 let uspešnega delovanja Predilnice, se je nadaljevala v tovarniški menzi. Najprej je bila v novi galeriji „Novoteks“ odprta priložnostna razstava udeležencev dosedanjih 7. slikarskih kolonij, katerim je že vsa

leta mentor Novoteks. Nato pa je nastopil najslavnejši trenutek: obdarjeni so bili delavci, ki delajo v našem tozdu že od samega začetka; direktor tozda, tovariš Andrej Smuk, je prebral kar 41 imen delavcev!

V nadaljevanju slavja je povedal nekaj besed še glavni direktor tovarne, tovariš Dolenc. Orisal je nagel razvoj metliške temeljne organizacije, ki je začela s skromnimi začetki, danes pa se je njena proizvodnja že nekajkrat podneseterila.

Vsi delavci – jubilantri in preostali, ki se vsak dan srečujejo z uspehi in težavami, so se nato ob prijetnih zvokih domačih melodij in dobri hrani še malo povesečili: spomnili so se vseh tistih težkih trenutkov na samem začetku, ko jim niso bile „postlane same rože“ in sta prav njihova iznajdljivost ter zavednost premagali nešteto najrazličnejših problemov in „neresljivih“ situacij...

Mg

Seznam delavcev, ki so v metliški predilnici že od samega začetka:

Marija Bajuk, Anica Bohte, Barbara Božič, Barica Bučan, Ivan Butala, Blaž Čurči, Jožefa Čurči, Martina Černič, Anka Dembič, Stanka Dragovan, Marija Filak, Kristina Gusič, Marica Hribljan, Vera Jakopič, Terezija Kambič I., Terezija Kambič II., Jožefa Kralj, Martina Kramarič, Ivanka Matjašič, Anica Možina, Marija Nemanič III., Marija Okički, Štefka Orlič, Anica Plut, Terezija Plut, Katarina Prus, Marta Reba, Marta Starac, Marica Siročič, Angelca Slanc, Andrej Smuk, Marija Stezinar, Anica Škof, Kristina Škof, Anica Štefanič, Slavica Štubljer, Ivanka Štular, Marija Tajčman, Milena Urh, Ivanka Žabčič, Anica Žugelj.

Pogled na našo predilnico, kjer je bila slavnostna seja metliške občinske skupščine

Tov. Žunič, predsednik DS, sprejema v imenu tozda Predilnica občinsko priznanje

Vsem jubilantom je čestital tudi direktor tozda, tov. Smuk

Na koncu še skupinski posnetek vseh „20-letnikov“

Skupščina sindikata delavcev tekstilne industrije

V Slovenskih Konjicah sem se udeležila redne letne skupščine delavcev tekstilne in usnjarske predelovalne industrije Slovenije.

Že med poročilom predsednice sindikata in v razpravi, v kateri je sodeloval tudi predsednik RS ZSS Vinko Hafner, je bilo mogoče vseskozi zaslediti misel, kako prepričati, da bi problemi, ki se zadnje čase pojavljajo v tekstilni industriji, čim manj ogrožali socialno varnost delavca.

V zadnjih treh letih posluje tekstilna industrija pod izjemno težkimi pogoji. Eden izmed vzrokov so prav gotovo hitro rastoče obveznosti pri uvozu surovin, saj so se po letu 1975 povišale za več kot 100 odst. — pri bombažu celo za 176. Pri usmeritvi na domače surovine smo namreč ugotovili, da so te še dražje in tudi slabše kakovosti.

Tekstilci Slovenije nosimo tudi največji delež posojil za nerazvite, saj je poslovni sklad obremenjen kar s 3 odst. za te namene. Delovne organizacije tekstilne industrije Slovenije so v letu 1977 prispevale 156 milijonov dinarjev obveznega posojila ali 16,4 odst. od zbranega posojila vseh industrijskih dejavnosti v republiki.

V tekstilni dejavnosti v SRS je zaposlenih kar 73 odst. žensk od vseh zaposlenih. Zato je ta panoga dodatno obremenjena zaradi izostankov žena z dela zaradi porodniške in nege družinskih članov. Presoditi bi morali, kako obremenitve, izvirajoče iz materinstva, enako-

merno porazdeliti na celotno družbo. Toda zakaj delajo ženske pretežno v tistih gospodarskih panogah, ki so nizko akumulativne in obratno — ali niso morda določene panoge nizko akumulativne prav zato, ker zaposlujejo žensko delovno silo?

Razen vzrokov za začasno nezmožnost za delo so tu še vzroki za invalidnost, saj od 163 upokojenih tekstilnih delavcev odpade na invalidsko upokojene kar 66 odst., od upokojenih žensk pa celo 70 odst. Vse kaže, da bomo morali vse še temeljito analizirati in se resno posvetiti zdravstveni zaščiti in zaščiti na delovnem mestu.

Tovariš Hafner je v svoji razpravi posvetil vso pozornost izobraževanju in strokovnemu usposabljanju tekstilnih delavcev. V zadnjih letih se namreč kadrovska struktura zaposlenih v tekstilni industriji ne izboljšuje — nasprotno, povečuje se število zaposlenih, ki iščejo delo zunaj materialne tekstilne proizvodnje, v dejavnostih, ki zagotavljajo ugodnejše delovne pogoje in višje dohodke. Težava je zlasti v tem, da so to v glavnem strokovnjaki, teh pa imamo prav tekstilci najmanj. Verjetno bi bila dobrodošla sprememba v nagrajevanju. Zastopnost žensk med delavci na zahtevnejših, višje vrednotenih delovnih mestih je občutno zmanjšana, iz česar sledi, da delavka morda ni enako nagrajevana kot moški.

Za izboljševanje položaja tekstilnih delavcev nam je

potrebna širša družbena pomoč in številni ukrepi, kot n.pr.:

- svobodno se morajo oblikovati cene tekstilnih izdelkov, saj ni bojazni, da bi se cene znatno dvignile;

- znižati se morajo uvozne dajatve tekstilnih surovin;

- uskladiti se morajo cene doma proizvedenih tekstilnih surovin — glede na raven svetovnih cen ob upoštevanju primerne zaščite carine;

- zagotoviti je treba pravice do izkoriščanja deviznih sredstev za uvoz investicijske opreme za tisto opremo, ki se pri nas ne proizvaja;

- omogočiti se mora svobodno odločanje delovne organizacije, da, koristi devizne pravice, pridobljene s planskimi zadolžitvami za uvoz repromaterialov, surovin ali opreme;

- doseči je treba poenostavitve uvoznih carinskih postopkov in odpraviti nepotrebne zadržke;

- pri kreditiranju razvojnih programov za družbeno verificirano modernizacijo tekstilne industrije je treba doseči enake kreditne pogoje kot veljajo za

druge razvojne programe gospodarstva;

- doseči moramo inverzijo kratkoročnih kreditov v dolgoročne s primerno obrestno mero;

- zmanjšati je treba obvezno stopnjo posojila za razvoj nezadostno razvitih republik in pokrajin;

- del obremenitev, ki izvirajo iz materinstva v izrazito ženskih kolektivih, je potrebno prerazporediti na celotno družbo;

- v usmerjenem izobraževanju moramo odpreti možnost za izobraževanje vm poklicih, ki so sedaj izključna domena moških.

Tekstilna industrija je imela v preteklosti pomembno mesto v slovenskem gospodarstvu in tudi v bodoče bo tako — seveda z določenimi spremembami in usmeritvami.

Morda bo čez čas zaposlenih v tekstilni industriji le 3/4 delavcev od sedanjih zaposlenih, najvažnejše pri tem pa je, je na koncu dejal tovariš Hafner, da bodo ti delavci imeli zajam čeno socialno varnost.

MIRA

Informacija o poteku akcije „Družba in knjiga“

Vseslovensko akcijo „Družba in knjiga“ je pred letom dni sprožil tednik „Komunist“. Namen akcije je navajati delavce — samoupravljavce na branje, jih na ta način kulturno osveščati in dvigati njihovo izobrazbeno raven, da bodo lahko bolj učinkovito in suvereno samoupravno odločali.

Nosilci akcije so v občini Novo mesto Komite občinske konference ZK Novo mesto, Samoupravna interesna skupnost za kulturo Novo mesto, za njeno uresničitev pa sta zadolžena 19-članska finančna komisija, ki bo zbrala in razporedila potrebna sredstva, ter programski odbor, ki bo izdelal vsebinsko zasnovano knjižnico.

Nosilci akcije so mnenja, da je za našo občino najprimernejša oblika vključitve v akcijo „Družba in knjiga“ potujoča knjižnica. Potujoča knjižnica bo delovala v posebej preurejenem kombiju in bo obiskovala delovne organizacije in krajevne skupnosti, kjer si bodo delavci in občani lahko izposojali knjige. Strokovno obdelavo knjig in izposojilo bo prevzela Študijska knjižnica.

Prispevek posamezne temeljne organizacije združenega dela

in delovne skupnosti za nakup potujoče knjižnice naj bi znašal najmanj 70 din na delavca. Organizacije združenega dela lahko prispevajo ta sredstva iz sredstev za propagando, sklada skupne porabe ali sindikalne članarine. Prispevek je treba zbrati oziroma nakazati do 20. septembra 1978. Z zbranimi sredstvi bo kupljen in adaptiran kombi in nakupljenih okoli 3.500 knjig. Sredstva za prve tri mesece delovanja knjižnice bo prispevala Samoupravna interesna skupnost za kulturo Novo mesto.

Knjižnica bo slovesno odprta v okviru proslav letošnjega občinskega praznika. Ob otvoritvi bo izdan poseben bilten, ki ga bosta pripravila in natisnila Dolenjski list in Knjižgotisk Novo mesto kot svoj prispevek k akciji. V biltenu bo orisan potek akcije in namen knjižnice ter navedene vse organizacije, ki bodo prispevale sredstva. Bilten bo organizaciji služil kot dokument za prispevek iz sredstev za propagando.

Kombi bo obiskal tudi našo DO; kdaj, kako in kje, bomo sporočili kasneje v tovarniških Novicah.

Na Zagrebškem velesejmu, ki je bil odprt od 15. do 24. septembra, smo prikazali modele za sezono pomlad — poletje 79. Vse razstavljenе modele bodo prodajali v trgovinah širom po Jugoslaviji. Veličino zanimanja je bilo za ženska in dekliška krila ter moške, ženske in otroške jopiče v udobnem modnem kroju (na sliki). Narejeni so iz bombažnih materialov v različnih vezavah in modnih barvah.

TEHNOLOŠKE INOVACIJE IN TRŽIŠČE

Pri analiziranju tehnološke inovacije se moramo skoraj vedno ozirati na tržiščno komponento, ker je večina tehnoloških inovacij povezana z novimi ali pa s spremembo že obstoječih proizvodov. Pri slednji moramo upoštevati, da so tehnološke inovacije tržiščno pogojene, čeprav lahko tudi pripeljejo do nekaterih sprememb na tržišču. Glede na to je lahko tehnološka inovacija rezultat sprememb na tržišču, na drugi strani pa določene spremembe v povpraševanju nastajajo zaradi tehnoloških inovacij. Kolikor so nastale spremembe v obliki, ki smo jo predvideli pred uvedbo inovacije, lahko govorimo o zelenih ali pričakovanih spremembah povpraševanja. Tehnološke inovacije večkrat pripeljejo do spremembe povpraševanja. Primer prilagoditve imamo pri tistih podjetjih, ki intenzivno delajo na inovacijah, le-ta pa so lahko rezultat lastnega raziskovanja ali pa vpeljujejo inovacijo, ki so jo razvili drugi. Na drugi strani so podjetja, ki nimajo lastnega raziskovanja in razvoja ter se obnašajo nasproti raziskavam, ki prihajajo iz vrst domačih raziskovalcev ali iz tujine, pasivno.

Tu je potrebno analizirati dvoje vprašanj, pomembnih za to, da se analizira odnos tržišče-tehnološka inovacija. Prvo razmerje je med tržiščem in proizvodnimi nalogami, drugo pa je med zahtevami kupcev (potrošnikov) in tehnološkimi inovacijami. Da bi lahko s teh dveh pogledov analizirali omenjeno problematiko, mislim, da je nujno potrebno tehnološko inovacijo definirati. Te definicije pa so lahko zelo različne. Glede na do sedaj opisano (vpliv tržišča na inovacije) lahko razumemo tehnološko inovacijo kot realizacijo novih ali pa prilagoditev obstoječih izdelkov, kakor tudi uporabo ideje v proizvodnji in plasmaju, kar vse pripelje do večje produktivnosti in ekonomičnosti. T.j. do znižanja cen ali povečanja dohodka pri enakih cenah. To pomeni, da mora tehnološko inovacijo, če jo izpeljemo preko izdelka ali preko cene in stroškov, vedno verificirati kupec t.j. potrošnik. Splošno je znano, da so visoki stroški izdelave skoraj vedno pobuda za inovacije, ki pripeljejo do sprememb v tehnologiji, s čimer se zmanjšujejo stroški in tako izdelek postane cenejši.

V teoriji marketinga so znana različna stanja povpraševanja po izdelku v njegovem t.im. ciklusu uporabe. Cilj vsakega

podjetja je, da vsak izdelek čim dlje obdrži v proizvodnji in da z njim ustvarja normalno rast in normalen dohodek. Vemo, da večina izdelkov (v odvisnosti od narave uporabnosti), po določenem času pride v fazo pojemanja, v katerem ni več dodatnega dohodka, ali pa začne dohodek od njega upadati. Pojemanje ali zastoje povpraševanja po določenem izdelku lahko nastane iz različnih razlogov, v glavnem pa so to naslednji:

– zasičenost tržišča in manjša možnost plasmaja nad ravnjo prejšnjega obdobja zaradi zmanjšanja števila kupcev ali zmanjšane dohodka kupca;

– pojav novega izdelka, ki močneje zadostuje potrebam. Ta premoč je lahko izražena v boljši kvaliteti, funkcionalnosti ali nižji ceni izdelka.

Če ima neko podjetje izdelke dolgo časa v fazi mrtvila, to vedno pripelje do mirovanja v razvoju in običajno nastopi naslednja faza, ko upada povpraševanje po tem proizvodu; tu prične podjetje izgubljeni in nastanejo razmere, ki peljejo v poslovno izgubo. Popravljanje oslabiljenega tržišča in ekonomskega položaja pa zahteva vedno večje ekonomske žrtve – investicije.

Glede na to je osnovna naloga v vsaki strategiji razvoja stalno izboljševanje tržiščnega in ekonomskega položaja podjetja. Zato je zelo nevarno, če katera koli delovna organizacija pripelje svoje obstoječe izdelke v

fazo mrtvila, pa da prej ni poskrbela za inovacijo obstoječih ali vpeljavo novih izdelkov, prek katerih bi zagotovila dohodek oziroma rast. Inovacije izdelkov so potemtakem sredstvo stabilne rasti. Kolikor imamo stalno inovacijo, ki je v skladu s povpraševanjem kupcev (potrošnikov) in stanjem tehnološkega znanja, nastajajo pogoji ne samo za stabilno rast podjetja, ampak imamo tako imenovano „liderstvo“ v inovacijah, s čimer se ustvarja poseben dobiček. Po pravilu lahko v začetnih fazah uvajanja novega izdelka ali inovacija pričakujemo finančno izgubo; ko pa pride izdelek v fazo ekonomske rasti (zaradi upadanja stroškov in nizke cene – posebej še, če smo edini ponudniki novega izdelka) ustvarja nadpovprečni dohodek. To se dogaja zlasti takrat, ko je tehnološka inovacija zapletena, in je potrebno dlje časa za razvijanje podobne inovacije, ustvarijo pa se še dohodki od prodaje pravice izdelave tega izdelka drugim. To pa je tudi osnovni motiv inovacije!

Vsaka inovacija ima dve razsežnosti: prva je tista, ki se nanaša na interese podjetja, druga pa na potrošnika in njegove potrebe. Če rečemo, da ima inovacija družbeno in socialno upravičenost samo če je povezana z uspešnim reševanjem individualnih in družbenih potreb, potem bi bilo logično, da v analizi inovacije vzamemo kot izhodišče potrebe kupcev, t.j. potrošnikov. Osnova vsakega inovatorskega dela od začetne ideje za inovacijo do njene realizacije je namreč, da je usmerjena glede na potrebo.

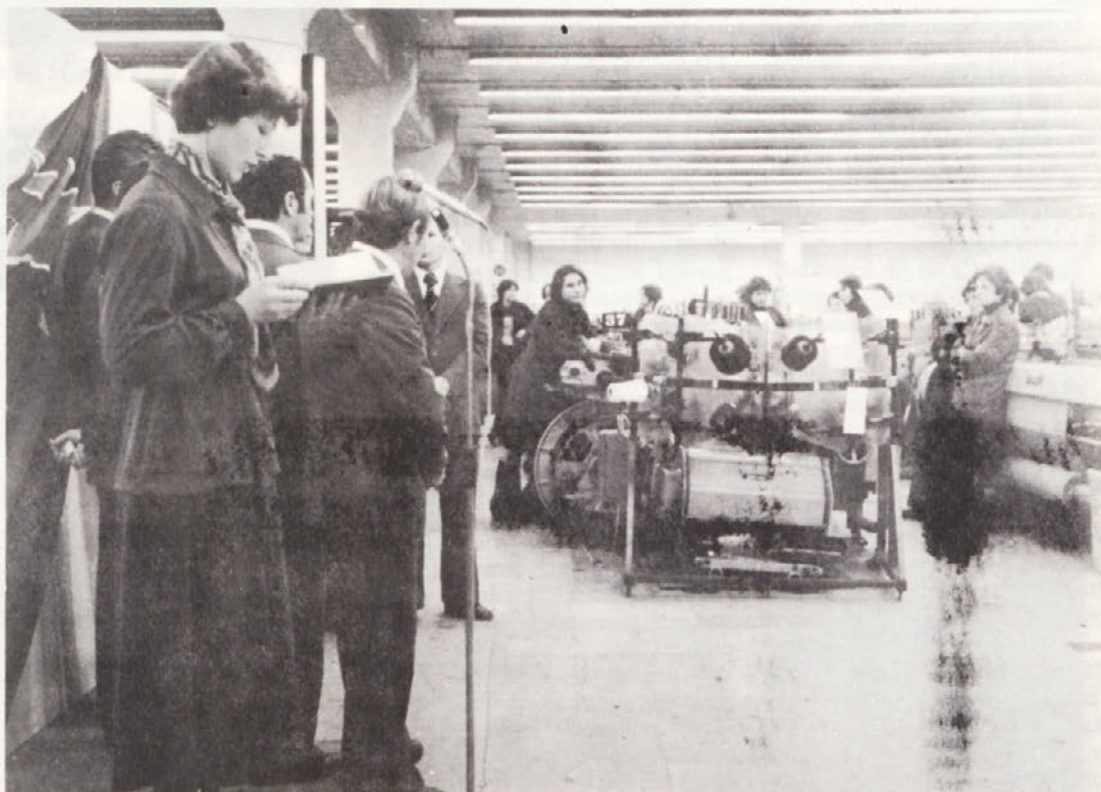
Problematika vpliva tržišča na inovacije ima lahko različne razsežnosti. Inovacija je lahko sredstvo rasti in razvoja podjetja in osnovni faktor rasti individualne in družbene produktivnosti, inovacije pa imajo tudi svojo poslovno in družbeno oziroma potrošniško razsežnost. Iz vsega bi lahko zaključili, da so inovacije same po sebi inventivna dejavnost, ki se ne smejo izločevati od potreb podjetja.

D.S.

ZAHVALA

Ob težki in boleči izgubi drage mamice se zahvaljujem vsem, ki ste mi v teh težkih trenutkih pomagali. Za podarjene vence se posebej zahvaljujem kolektivu Novoteksa, tovarišu Kranjčiču za poslovilne besede ob grobu in vsem, ki ste ji darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: hčerka Daša Jevšček z Alojzem in ostalo sorodstvo

Že tradicionalni pogled v tkalnico: nastop „Dolenjskega okteta“, krajši govor ter kulturni program naših mladincev – in spet je za nami praznovanje rojstnega dne Republike . . .

Mrzla voda kot prva pomoč pri opeklinah

Klinično zdravljenje opeklin se je v zadnjem desetletju znatno izboljšalo. Eksperimentalni in praktični preizkusi nekaterih starih načinov zdravljenja opeklin kažejo, da zdravljenje z mrzlo vodo ne samo zmanjša bolečine, ampak tudi površino poškodovane kože. Takojšnja uporaba mrzle vode (po možnosti že prvo minuto) in natančno upoštevanje tega ukrepa v naslednjih 30 do 60 minutah zagotavlja uspeh. Dober izkoristek časa do začetka morebitnega kliničnega zdravljenja je torej odločilnega pomena.

Zdravljenje opeklin s hladno vodo ne zahteva obsežnih materialnih priprav, zahteva pa temeljite spremembe pri vzgoji ljudi za dajanje prve pomoči, pri čemer je pomembno načelo: hitra ohladitev kože, ki je opečena, je učinkovitejša od običajnega zadrževanja toplote s povoji in mažami. Samo manjše opekline lahko zdravimo z vlažnimi želeji.

O temperaturi, ki povzročajo opekline na koži, še ne vemo dovolj. Temperatura, ki povzroča opekline v snoveh, kakršna je tudi koža, znaša 55 do 60°C. To pomeni, da za opekline kože ni potrebna ne vreča vode ne ogenj. Pomembno je tudi trajanje toplotnega učinkovanja. Tako npr. voda pri 55°C, ki ostane na koži (moker pulover), povzroči v eni minuti mnogo hujše poškodbe, kakor če pulover že v prvem trenutku odstranimo.

Iz tega primera vidimo, kako pomembno je, da vir toplote čimprej odstranimo, prav tako pa tudi pregrete dele obleke. Z zadrževanjem toplote na koži (če opekline povijemo) lahko poškodbe še povečamo.

Opravljeni so bili preizkusi na zdravih ljudeh.

Izsledki: Če so jih izpostavili infrardečemu sevanju, se je pokazalo (glede na čas osevanosti), da že v trenutku, ko koža doseže temperaturo 45°C, pride do močnih bolečin in opeklin I. stopnje (pordečitev kože). Kakor hitro bi temperatura kože dosegla 54°C, bi prišlo do opeklin II. stopnje (mehurji na koži), pri temperaturi kože 60°C pa bi nastale opekline III. stopnje (koagulacija, odmiranje celic, nekroza).

Nekateri znanstveniki trdijo, da že temperatura 44°C pri daljšem delovanju povzroči lokalne poškodbe tkiva. Znano pa je, da se temperatura hitro zmanjšuje od površine kože proti notranjosti. Če je na površini kože temperatura 88°C, je v globini 4,5 cm samo še 48°C. Glede na to se na površini kože oblikujejo tempe-

rature cone, v katerih potekajo različni biokemični procesi, predvsem v conah nad 60°C.

Do tega pride zato, ker so v koži encimi, ki razkrajajo beljakovine. Ti encimi in tudi beljakovine pri temperaturi nad 55°C nehajo delovati, pod to temperaturo pa še delujejo in lahko razkrojijo poškodovane celice. Pri tem nastale razkrojene beljakovine potujejo po krvi po celem telesu in povzročijo nezaželene reakcije. Intenzivnost teh procesov je odvisna od velikosti površine poškodovane kože.

Te ugotovitve so navedle posamezne znanstvenike na idejo, da bi od zunaj vplivali na škodljive procese, ki potekajo tik pod kožo. Zunanja uporaba kemičnih snovi se je pokazala kot nekoristna, ker ne pridejo do temperaturnih con od 44° do 60°C, za katere vemo, da so nevarne. Koristne so samo na površini kože, in sicer v antibakteriološkem smislu.

Kakor smo že omenili, je praktična medicina že pred več kot ston leti ugotovila ugodno delovanje mrzle vode na opečeno kožo. Med tem so ta pojav že klinično in eksperimentalno temeljito proučili in potrdili. Tako danes zanesljivo vemo, da trenutna ohladitev opečene kože zmanjša obseg omenjenih biokemičnih procesov. Pri hlajenju se namreč krvne žile, ki so pod opekline, zožijo, in s tem se zmanjša prenašanje razpadajočih beljakovin v organizem.

PRAKTIČNA NAVODILA ZA PRVO POMOČ PRI OPEKLINAH

1. Osebe za prvo pomoč. Za prvo pomoč pri opeklinah sta potrebna najmanj dva človeka. Eden mora odstraniti moko ali gorečo obleko, drugi pa medtem pripravlja mrzlo vodo. Posebno hitro je treba ukrepati, če so poškodovani otroci.

2. Potrebni material. Za odstranjevanje obleke, ki je ne moremo hitro strgati s telesa, potrebujemo sanitetne ali večje navadne škarje, če jih nimamo, pa lahko uporabimo tudi nož z zaobljeno konico.

V delovnih organizacijah, še posebej pa v oddelkih, kjer je največja nevarnost požarov, je priporočljivo imeti poleg tuša tudi daljšo gumijasto cev, ki jo lahko priključimo na vodo, dve rdeče pobarvani vedri (za 10 litrov) in lonec z ročajem (za 1 liter).

Ta pomožni pribor naj bo na lahko dostopnem kraju blizu vode, da ga lahko vsak hip uporabimo. V neposredni bližini morajo biti tudi kratka

navodila za prvo pomoč pri opeklinah.

Na zalogi bi morali imeti večje količine gaze ter rjuho, prevlečeno z aluminijem, za vlažni povoj med transportom. Povoji, mazila in olja za opekline ne ustrezajo več današnji ravni znanja. Samo za zelo majhne opekline lahko uporabimo specialni žele za opekline.

3. Časovno zaporedje ukrepov prve pomoči. Če gre za opekline po rokah, moramo opečeni del takoj dati pod curek mrzle vode. Če nastanejo po telesu opekline od ognja, moramo ogenj takoj pogasiti z vodo (le v skrajnem primeru smemo poškodovanca pokrivati z oedejo, ker s tem zadržujemo toploto na koži). Če je človek polit z vnetljivo tekočino, lahko uporabimo gasilni aparat.

Obleko, prepojeno z vrelo tekočino, moramo čimprej odstraniti s telesa. Opečene dele telesa moramo polivati z mrzlo vodo, otroka pa čimprej položiti v kad, potem ko mu na hitro odstranimo obleko. Na pomoč pokličemo tudi sodelavce ali sosedo.

4. Uporaba mrzle vode. S plastičnim loncem polivamo mrzlo vodo na opečeno kožo v začetku vsako minuto, kasneje pa vsaki dve minuti. Če je le mogoče, uporabimo gumijasto cev za vodo. Na nepoškodovanih delih telesa obleko zaščitimo pred vodo. Otroke polivamo z ročnim tušem v kadi 10 do 20 minut. Če je poškodovan obraz, ga vsako minuto pomakamo v umivalnik z mrzlo

vodo. Toplo vodo ohladimo s kockami ledu, če je ta dostopen.

Pri transportu v bolnico moramo na opečene dele telesa položiti mrzle blazine ali v mrzli vodi namočeno gazo ali pa kar namočeno posteljino.

5. Ravnanje pri nesrečah. Pri nesreči imajo opečeni ljudje možnosti za zdravljenje, če jim damo prvo pomoč z mrzlo vodo, vendar pod pogojem, da to lahko hitro izvedemo. Veliko časa namreč porabimo za reševanje (izvlačenje) poškodovanih in za iskanje vode. Zato lahko večih improviziramo (uporabimo pijačo iz steklenic). Če je prevažanje poškodovanih upočasnjeno, jih lahko še nadalje polivamo z mrzlo vodo. Ta priporočila veljajo tudi za avtomobilske nesreče, ko lahko z vodo polivamo kar skozi razbita okna.

6. Drugi ukrepi v okviru prve pomoči. Znanstveniki posebno priporočajo, naj dajemo poškodovancem manjše količine napitkov (mineralna voda, čaj, limonada).

Rezultati uporabe mrzle vode pri opeklinah so pokazali, da uporaba mrzle vode ne samo zmanjša površino opečene kože, temveč tudi blaži bolečine. Sami vemo, kako nam poleti po parjenju na soncu godi mrzel tuš – kajti tuhim soncem nam lahko pošteno opeče kožo. Zato ne zametavajmo izkušnje naših prednikov, temveč njihove izkušnje, ki so sedaj tudi klinično in eksperimentalno preizkušene, uporabimo.

A.B.

Človek človeku – kri za življenje

V letošnjem letu praznujemo 25-letnico prostovoljnega krvodajalstva. Aktivisti Rdečega križa naše republike izražajo ob tem jubileju globoko zadovoljstvo in srečo, ker ta jubilej praznujemo v svobodni socialistični domovini.

Srečni smo, ker smo aktivisti Rdečega križa, te najštevilnejše organizacije sveta, ki ima na zastavi napisano geslo „Pomagaj človeku v nesreči!“

Ko si sprejel prapor Rdečega križa, si, tovariš, sprejel tudi glavno načelo: „Ti pomagaš!“ Zbiraš in daješ denarne prispevke, prilagaš svoja oblačila, zbiraš star papir ali mogoče prav sedaj obiskuješ tečaj prve pomoči ali nege bolnika na domu.

Vendar – nekaj manjka: ne vidimo te v našem seznamu prostovoljnih dajalcev krvi. Zakaj te ni? Ali veš, da obstaja krvni obtok solidarnosti?

V njem kroži kri od tistega, ki je zdrav, k tistemu, ki kri potrebuje.

Kri tako stalno kroži od zdravega k bolnemu in poškodovanemu.

Kri rešuje življenja in ti boš brez vseh posledic za svoje zdravje občutil veliko zadovoljstvo in srečo, ki jo lahko občuti le človek, ki je že rešil kako življenje.

Človek ima približno 5 litrov krvi (1/13 telesne teže). Do pol litra krvi lahko da vsak zdrav moški vsake tri mesece, ženska na vsake štiri mesece.

bujemo na leto približno 1200 do 1300 litrov krvi.

Kri lahko da vsak zdrav človek od 18. leta naprej – v novomeški bolnici, v oddelku za transfuzijo.

Odvzemni dnevi so vsak torek in četrtek od 7. ure naprej. Pridite in postanite tudi vi prostovoljni dajalec krvi – občutili boste zadovoljstvo, kakršnega čutimo mi, krvodajalci. Pri oddaji krvi boste prejeli krvodajalsko izkaznico z navedbo vaše krvne skupine.

Kri dajemo danes – morda jo bomo že jutri potrebovali tudi sami. AKTIVISTI RK NOVOTEKS

ŠPORTNI DAN NOVOTEKSOVIH DELAVCEV

Na športnem dnevu „Novoteksa“ so bili doseženi nekateri dobri rezultati (predvsem v teku okoli tovarne in streljanju), v glavnem pa je bil dosežen osnovni namen prireditve: zblizanje delavcev na športnem področju, krepitev tovariških odnosov in uresničitev trimskih gesel – rekreacija ter zdrav duh v zdravem telesu. Samo tekmovanje je sicer nekoliko zmotil dež, vendar so se prireditelji – komisija za šport in rekreacijo tudi tokrat izkazali in izpeljali vse do konca, ki je bil v tovarniški menzi, kjer so vsem zmagovalcem podelili zaslužena priznanja.

Pregled rezultatov: šah – ženske: 1. Lidija Koračin (Konf. N. m.) moški: zmagovalci predtekmovanja – Franc Bogolin (Pred.), Jože Mikec (DSSS), Jože Špeh (IVS) in Marjan Somrak (DS Tkanina);

finale: 1. Jože Špeh. Tek v vrečah – ženske: 1. Marjana Flajnik (Konf. Vinica); moški: 1. Miha Legan (DSSS). Tek okoli Novoteksa – ženske: 1. Joži Saje (Konf. N. m.); moški: 1. Marjan Erpe (Konf. N. m.). Vlečenje vrvi – ženske: 1. Tkalnica; moški: 1. Konfekcija Vinica. Streljanje – ženske: 1. Marjana Flajnik (Konf. Vinica); moški: 1. Tomaž Možina (DSSS); ekipno – ženske: 1. Konfekcija Vinica; moški 1. DSSS.

Ob koncu tekmovanja so bili izbrani še najlažji, oziroma najtežji tekmovalci; ženske – najlažja: Anica Radovič (Konf. Vinica) 43 kg, in najtežja Martina Kic (Konfekcija N. m.) 104 kg; moški – najlažji: Jože Dragman – 55 kg, in najtežji: Martin Sekula (Priprava) 112 kg!

Nasvidenje na letošnjem športnem dnevu Novoteksa!

Najmočnejša dekleta Novoteksa: ekipa Tkalnice

Najhitrejši v teku je bil Marjan Erpe

Zmagovalca teka v vrečah

Jože Špeh in Lidija Koračin sta zmagala v „kraljevski igri“

Ekipe Vinice, ekipni zmagovalci iger, je bila najboljša tudi pri vleki vrvi

Poročilo o delu inovacijske komisije v Novoteksu

1. DELO KOMISIJE V PRETEKLEM OBDOBJU

Med dosedanjim delom komisije je prispelo 35 predlogov: od tega iz Tkanine kar 32. Komisija je odobrila in predlagala delavskemu svetu 28 predlogov. Vsi predlogi so bili sprejeti in realizirani s strani DS tozdom v centralnega DS. Od skupno predlaganih 28 predlogov jih je 27 iz tozda Tkanina, eden pa je iz Konfkcije I. Za nagrade izumiteljem je bilo izplačanih 22.592,70 dinarjev. Na predlog inovacijske komisije pa je bila podeljena še diploma inovatorju leta 1977.

2. NADALJNE RAZVIJANJE IN ORGANIZIRANJE INVENTIVNE DEJAVNOSTI

S povezavo vseh členov v inovacijski verigi moramo zagotoviti prenos raziskovalnih dosežkov v prakso. Ustanoviti moramo tako strukturo teoretičnih in praktičnih raziskav, ki bo omogočala, da bodo teoretične raziskave dolgoročno in trden temelj za hitrejše uresničevanje praktičnih raziskav ter da bodo z njimi neločljivo povezane. Pri prenašanju tujega znanja moramo poskrbeti za samoupravno, programsko in strokovno usklajevanje dolgoročnih poslovno-tehničnih povezav. V procese prenosa tuje tehnologije moramo čim bolj vključiti obstoječe znanje in usposobiti za izbor in prilagoditev ter nadaljnjo uporabo razvoja tujega znanja; s tem bomo preprečili uveljavljanje kratkoročnih podjetniških

interesov — pa tudi tehnokratsko zasebnitvo. Podane pa bodo tudi boljše možnosti za uporabo našega znanja in tehničnih sposobnosti.

Temelj za razvoj raziskovalno-inovacijske dejavnosti je tudi razvoj celovitega informacijsko-dokumentacijskega sistema, ki naj bi razvijal in populariziral raziskovalno-inovacijska dela ter razvijal ustvarjalno vzdušje v vseh delovnih okoljih.

Zavzeti se moramo za to, da bomo uveljavljali ustrezno vrednotenje dela strokovnih kadrov, ki prevzemajo odgovornost za izpeljavo raziskovalno-inventivnih projektov in tehnologije, ki temelji pretežno na našem znanju.

3. KONKRETNI UKREPI ZA NADALJNE RAZVIJANJE INVENTIVNE DEJAVNOSTI

a) Spodbujanje in nagrajevanje vseh zaposlenih v DO:

Delavec, ki z inovacijo, racionalizacijo ali drugo obliko ustvarjalnosti pri delu z družbenimi sredstvi prispeva k povečanju dohodka tozda, ima pravico do posebnega nadomestila v tem tozdu (iz ZZD).

Glede na to predlaga inovacijska komisija spremembo 25. člena pravilnika o inovacijah; v omenjenemu členu ni točno definirano, kdo je upravičen do nagrade glede na dela in naloge. Sprememba pravilnika je bila v javni razpravi in so dali zanjogo soglasje vsi delavski sveti tozdom in skupnih služb. Pravilnik bo predlagan centralnemu delavskemu svetu. Predlog spremem-

be pravilnika v delu, kjer je govor o nagradah, zajema naslednje tri točke:

- za invencijo, ki je nastala v delovnem območju inovatorja (v okviru rednih zadolžitvev);
- za invencijo, nastalo izven delovnega območja inovatorja (dela, ki niso v okviru rednih zadolžitvev oziroma nalog);
- za invencijo, nastalo izven širšega delovnega območja inovatorja.

LESTVICA ZA IZRAČUN NAGRADE:

Čisti prihranek	Višina nadomestila (nagrade) za inovatorja	
	za inovatorja iz območ. red. zad.	za inovatorja mimo območ. red. zad.
do 5.000	10 %	7,0 %
5.000 - 20.000	15 %	10,5 %
20.000 - 50.000	18,2 %	14,7 %
50.000 - 100.000	22,4 %	18,9 %
100.000 - 200.000	27,6 %	23,1 %
200.000 - 300.000	32,8 %	27,3 %
300.000 - 500.000	38,0 %	31,5 %
500.000 - 700.000	43,2 %	35,7 %
700.000 - 1.000.000	48,4 %	39,9 %
1.000.000 - 5.000.000	53,6 %	44,1 %
5.000.000 - 10.000.000	58,8 %	48,3 %
nad 10.000.000	64,0 %	52,5 %

Primer za izračun:

- čisti prihranek 44.183,84 din
- za invencijo, nastalo v delovnem območju inovatorja. Nagrada: 3.050 + 14 % (od 44.183,84 - 20.000 = 24.183,84) 6.435,74 din
 - za invencijo, nastalo izven delovnega območja inovatorja. Nagrada: 3.050 + 18,2 % (od 44.183,84 - 20.000 = 24.183,84) 7.451,46 din
 - za invencijo, nastalo izven širšega delovnega območja inovatorja. Nagrada: 3.050 + 22,4% (od 44.183,84 - 20.000 = 24.183,84) 8.467,18 din

b) Dodeljevanje diplom in plaket tudi od DITTS

Inovacijska komisija podeljuje preko delavskega sveta diplome najboljšim inovatorjem. Za še večje spodbujanje inventivne dejavnosti bi DITTS dodeljevalo na slovesen način diplome, plakete, značke itd. najboljšemu inovatorju in proglaševalo inovatorja leta.

c) Spodbujati k raziskovalno-inventivni dejavnosti vse člane DITTS.

Z aktivnim vključevanjem, kakor tudi dajanjem konkretnih predlogov in uvajanjem teh predlogov v proizvodnji s strani

strokovnega kadra, bi v veliki meri poživili in razširili inventivno dejavnost.

d) Strokovno usposabljanje vse zaposlene.

S tem bi povečali sposobnost in znanje delavcev ob delu in obenem povečali število predlogov neposrednih proizvajalcev.

e) Ustanoviti mesto referenta za inovacije.

Ta služba mora biti sposobna ustvariti in ohraniti stalno inventivno aktivnost. Služba mora biti ustrezno usposobljena za svoje delo, morala pa bi imeti tudi potrebna pooblastila za pripravljanje in preverjanje inventivnih predlogov.

INOVACIJSKA KOMISIJA

Kdor pusti otroka brez nadzorstva...

Na področje družbene samozaščite sodi tudi varovanje javnega reda in miru — Občutne denarne kazni bodo morale spametovati posameznike, ki ne spoštujejo medsebojnih odnosov občanov

„Kaj bi dala, ko bi to nekdo povedal vsem ljudem!“ je rekla uslužbenka neke naše večje delovne organizacije, ko je prebrala v Skupščinskem Dolenjskem listu odlok o prekrških, ki kalijo javni red in mir v novomeški občini. V ožji družbi je našela več primerov, kako v njihovi soseski starši, zlasti pa babice in dedki ter osebe, ki so jim matere zapule predšolske otroke v nekajurno varstvo, slabo skrbje za varnost otrok na prometni cesti, ki teče prav skozi naselje. Nekaj malih otrok so starejši mladinci zadnji hip potegnili izpred koles brezobzirnih soferjev, prišlo pa je tudi že do prask in zvinog nog in rok.

Marsikaj koristnega in nujno potrebnega res uide naši pozornosti, saj innogi med nami ne prebero odlokov in objav v Skupščinskem DL. Našo znanjo je „pogrel“ predvsem 6. člen odloka št. 227, ki je izšel v

SDL letos 19. oktobra in v katerem je zapisano tole:

- „Z denarno kaznijo do 200 din se kaznuje za prekršek fizična oseba:
- če pusti zaupanega ji otroka, ki še ne obiskuje šole, brez nadzorstva na prometni cesti ali drugem nevarnem prostoru;
 - če pusti, da zaupani otrok ali mladoletnik prodaja časopise ali druge predmete na javnih mestih ali lokalih;
 - če pusti, da se zaupani otrok ali mladoletnik brez spremstva zadržuje po 20. uri v gostinskih ali podobnih prostorih, kjer se točijo alkoholne pijače.“

Ne dvomimo v iskrenost dobrih namenov naše znanke, ki bi rada, da bi za male in predšolske otroke bolj skrbeli; o tem je povedala še marsikaj resnega, pa tudi pretresljivega. „Na kaj nas torej opozarja ta občinski odlok? Predvsem na tista dejanja, ki jih v občini Novo mesto po-

leg prekrškov zoper javni red in mir, ki jih določa podoben republiški zakon, več ali manj strogo kaznujejo.

Že 2. člen odloka opozarja, da je lahko posameznik kaznova z denarno kaznijo od 500 do 5.000 dinarjev:

- če pri gradnjah in popravilih ali drugih delih na zgradbi opusti varnostne naprave za zavarovanje mimoidečih ali prometa, ali
- če opusti popravilo zgradb in objektov ter naprav ali ne odstrani objekta ali naprave, ki ogroža varnost.

Za isti prekršek je za pravno osebo (to je podjetje, zavod, ustanova in pod.) zagrožena denarna kazen v višini od 1.000 do 10.000 dinarjev, medtem ko je odgovorna oseba take „pravne osebe“ kaznovana z denarno kaznijo od 100 do 1.000 din.

Odlok naštevata nato različne prekrške in denarne kazni, ki lahko dolete posameznike npr. za točenje alkoholnih pijač mladoletnikom, za ugaševanje, poškodovanje ali odstranitev cestne svetilke, za prepovedano prenočevanje na tržnicah, senikih, kozolcih, v parkih, na avtobusnih ali železniških postajah itd. Spisek prekrškov je kar dolg in sega na

področje varstva stavb in drugih objektov, govori o odmetavanju cigaretnih ogorkov, o metanju kamenja in ogrožanju varnosti ljudi itd. Sem sodijo še prekrški zaradi neočiščenih hišnih pločnikov, zaradi stapanja preprog na nedovoljenih krajih, kazenja v nedovoljenih prostorih, onesnaževanja javnih prostorov itd.

Spet: presežen „rekord“ v cenah

Ob koncu leta so statistične ocene o gibanju cen na drobno, o življenjskih stroških in cenah storitev potrdile, da smo spet presegli dogovorjene sklepe: cene v lanskem letu so v primerjavi z letom 1977 poskočile za 16 odstotkov (v letu 1977 pa so se dvignile, kot je znano, za 14 odst.). Kmetijski proizvodi so se lani podražili za 14 odst., alkoholne pijače za 8 odst., storitve za 14 odst., od tega najbolj obrtne storitve — kar za 21 odstotkov. Za 16 odst. so skočile stanarine in komunalne usluge, prometne in PTT storitve za 12 odst., za 17 odst. pa gostinske storitve. Ogrevanje in razsvetljava sta najbolj pripomogla k skoku življenjskih stroškov, saj sta se lani podražila kar za 26 odst.

Konferenca koordinacijskega sveta ZSMS – DO Novoteks

Dne 6. 9. 1978 je bila organizirana velika konferenca koordinacijskega sveta ZSMS Novoteks, katere se je udeležilo 25 delegatov iz OO ZSMS Tkanine, Konfekcije, Predilnice Metlika in Konfekcije Vinica, DSSS in predsedniki ter sekretarji in še nekateri vabljeni. Namen konference je bil pregledati delo KS ZSMS v dosedanjem obdobju in izvoliti novo predsedstvo za delo v prihodnjem obdobju. V svojem poročilu o delu KS za obdobje 77/78 je tov. Bojan Pureber poudaril, da smo sicer posvečali pozornost gospodarskem razvoju in politiki stabilizacije ter doslednemu izvajanju sanacijskih ukrepov v delovni organizaciji, da pa smo bili vse prevečkrat le pasivni opazovalci. Oporozil je na pomanjkljivosti pri delu v ZSMS, predvsem pa na sledeče:

- delu OO ZSMS v tozidih posvečamo premalo pozornosti in pomoči, zato se dogaja, da zaradi neizkušenosti in neznanja mladi omagamo na pol poti;

- nerazvitost samoupravnih odnosov v nekaterih sredinah v precejšnji meri vpliva na učinkovitost dela OO ZSMS;

- nekoordinirano delo med družbenopolitičnimi organizacijami. Ko načrtujemo določene akcije in jih skušamo usklajevati, ostanemo osamljeni;

- mladih nihče ne zadoljuje za konkretne naloge in preverja njihove odgovornosti;

- premalo pozornosti posvečamo izobraževanju, čeprav vemo, da je mladinska organizacija tista, iz katere pozneje črpamo kadre za odgovorne družbenopolitične in samoupravne funkcije, itd. . . .

Delo koordinacijskega sveta ZSMS je v tem mandatnem obdobju zaživelo, saj je to organ, ki usklajuje in povezuje dejavnosti med OO ZSMS.

KS je bil v stalnem delovnem in akcijskem stiku z občinsko konferenco ZSMS in vsemi samoupravnimi organi in izvršilnimi telesi DPO na ravni delovne organizacije. Delovanje koordinacijskega sveta ZSMS se odraža predvsem na sledečih področjih:

- samoupravljanje in delegatski sistem;

- vključevanje in izvajanje sanacijskega programa;

- kadrovska politika in izobraževanje;

- stanovanjska problematika;

- informiranost;

- kulturna dejavnost;

- šport, rekreacija, oddih;

- organizacijske dejavnosti.

Na konferenci je potekala razprava tudi o štipendijski politiki v DO Novoteks, iz katere lahko naredimo kratek povzetek in ugotovimo, da programi kadrovskega načrtovanja in štipendiranja še vedno niso sestavni del razvojnega načrta delovne organizacije kot celote. Iz podatkov je bilo ugotovljeno, da štipendiramo predvsem ekonomsko-administrativ-

ne smeri šolanja in da se premalo gleda na tehnične smeri in poklicne srednje šole. Vendar smo po drugi strani ugotovili, da kljub razpisanim štipendijam za te smeri nismo dobili kandidatov.

Pomanjkljivosti, ki so bile v razpravi ugotovljene, so bile: neprogramirana delovna praksa praktikantov in pripravnikov, pomanjkljivo mentorstvo v času delovne prakse, neodgovoren odnos štipendistov in pozabljanje na obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe, nizki OD v tekstilni industriji, ozka specializacija profilov tekstilne stroke. Vse to so razlo-

gi, da štipendisti odhajajo ali se nečejo zaposliti. Za to, kakšno štipendijsko politiko bomo v DO izvajali v bodoče, bodo za nas važne odločitve v samoupravnem sporazumu o štipendiranju, ki ga bomo kmalu imeli priložnost obravnavati.

V nadaljevanju je potekala razprava o vključevanju mladih v samoupravne organe, v delegacije za SIS,

odbore, komisije, o članstvu v ZK, o zagotovitvi boljše informiranosti mladih preko člankov v internem glasilu, o stanovanjski problematiki mladih, itd. . . .

Sprejeta je bila razrešnica dosedanjemu predsedstvu. Začasna kadrovska komisija pa je dala predlog kandidatov za novo vodstvo. Ker so bila mnenja kadrovskih komisij po OO

ZSMS pozitivna, je bila lista soglasno sprejeta in izvoljeni so bili za:

predsednika KS ZSMS: Mira Kump

sekretarja KS ZSMS: Bogdan Avbar,

tajnika KS ZSMS: Joža Zupančič

blagajnika KS ZSMS: Joža Štravs.

DANICA FABJAN

Med delom mladinske konference

ZANIMIVOSTI:

Prvič: izvozili za več kot 100 milijard dinarjev

Statistični podatki, objavljeni tik po novem letu, nam povedo, da so jugoslovanske delovne organizacije prvič po vojni izvozile za več kot 100 milijard dinarjev blaga. To je za 6 odst. več kot leta 1977, pri tem pa izvozna rast žal še vedno za polovico zaostaja za načrtovano. Hkrati smo lani uvozili iz tujine raznega blaga za skoraj 180 milijard dinar-

jev, kar je 2 odst. več kot leto dni poprej. Razlika med uvozom in izvozom je še vedno velika, saj znaša po nepopolnih podatkih 78 milijard dinarjev. Razveseljivo je kljub temu dejstvu, da smo uvozili lani za pribl. 2 odst. več kot leto dni prej, izvozili pa za 6 odst. več kot leta 1977.

1979 – leto otroka

Že v decembru 1976 je generalna skupščina Združenih narodov oglasila leto 1979 za mednarodno leto otroka. Vsi napor in vsa sredstva bodo letos usmerjena v konkretna dela, s katerimi bodo pomagali naj-

bolj ogroženim otrokom po vsem svetu. Lakota, bolezn, podhranjenost in druge težave groze več kot 500 milijonom otrok v najbolj nerazvitih deželah po svetu, medtem ko deklaracija o pravicah otrok, sprejeta pred 20 leti, lepo razglša: „Vsakemu otroku na svetu je treba omogočiti fizični, mentalni, moralni, duhovni in družbeni razvoj na zdrav in normalen način ter pod pogoji svobode in dostojanstva.“

V naši državi bomo zahteve mednarodnega leta otrok izpolnjevali z nadaljnjim uresničevanjem že znanih stališč in samoupravnih odločitev o izboljšanju položaja otrok zlasti v krajevnih skupnostih in občinah.

Končno smo dobili tudi v Novoteksu sodobno vratarnico, sistem premakljivih vhodnih vrat ter asfaltiran prostor, ki je rezerviran za poslovne stranke; a žal, se slednjega ne drže vsi delavci. . .

X. KONGRES ZSMS – DELOVNI DOGOVOR MLADIH

V praznično ozaljšani Novi Gorici, v mestu, ki slavi tridesetletnico svojega obstoja, v mestu, ki so ga gradili mladi, je potekal v dneh 12., 13. in 14. oktobra deseti kongres Zveze socialistične mladine Slovenije. Med šestnajstimi delegati, ki so zastopali novomeško mladino, sem bil tudi jaz. Vsi smo bili zelo impresionirani, ko smo stopali po ulici, ki vodi h kongresni dvorani, ki je bila okrašena z zastavami, tako kot vse mesto, s panoji, na katerih so bili emblemi mladinskega kongresa, skratka, celotna podoba mesta je bila res kongresna. Seveda pa je bilo to tridnevno srečanje mladih v Novi Gorici še posebej srečanje z delom, ki smo ga mladi bolj ali manj uspešno opravili v zadnjih štirih letih. Še več, tokrat je bil to tudi srečanje s

vila kongres tudi predsednik ZSMJ Azem Vlasi in predsednik RK SZDL Mitja Ribičič.

Razprave o poročilih, o referatih, predlogu resolucije in predlogu sprememb statuta ZSMS pa je kongres nadaljeval naslednji dan in to v petih komisijah: za družbeno-ekonomsko odnose, za politični sistem socialistične demokracije, za vzgojo in izobraževanje, kulturo in znanost, za interesne dejavnosti mladih in komisiji za mednarodne odnose, v kateri sem tudi delal.

Na drugem plenarnem zasedanju, to je bilo tretji dan kongresa, so delegati in gostje poslušali poročila vseh petih komisij. Razprave so bile vsebinsko zelo poglobljene, delegati so odkrito spregovorili o vrsti

bili našemu delavskemu razredu. Kongres enotnosti in jasne smeri, kongres mobilizator, kongres akcije, to je kongres, ki

navdihuje in obvezuje vse k dejanjem in k izvajanju njegovih sklepov.

BOJAN PUREBER

Nekaj ugotovitev z X. kongresa ZSMJ

Celotni dinamični in vsestranski razvoj naše socialistične samoupravne skupnosti v minulem obdobju označuje močna in široka aktivnost vseh organiziranih socialističnih sil z ZDJ na čelu v borbi za dosledno uresničevanje neposrednih in dolgoročnih interesov delavskega razreda in delovnih ljudi na podlagi programa ZKJ, sklepov X. kongresa ZKJ, ustave SFRJ in zakona o združenem delu.

Mlada generacija in ZSM dajeta v tej borbi vse pomembnejši ustvarjalni prispevek. Nprestano krepijo svojo idejno-politično in akcijsko enotnost skozi konkretna udejstvovanja v vseh tokovih samoupravnega delovanja in odločanja in v vseh oblikah družbenopolitičnega organiziranja.

V minulem obdobju so se pojavili v delu mladinske organizacije tudi slabosti. Pojavili so se tudi novi problemi in nova vprašanja, kot rezultat dinamičnega razvoja naše družbe v celoti in potreba, da ZSM deluje v skladu z novimi odnosi, ki se gradijo v socialističnem samoupravljanju.

VLOGA IN NALOGE ZSM V NALOGE ZSM V NADALJNJEM RAZVOJU SOCIALISTIČNIH SAMOUPRAVNIH DRUŽBENOPOLITIČNIH ODNOSOV

Vprašanjem nadaljnega razvoja samoupravnih produkcijskih odnosov kot osnove celotne družbene preobrazbe, moramo v prihodnje skupaj z ostalimi subjektivnimi silami posvetiti posebno pozornost. Razviti moramo takšno aktivnost med mladino, da se njen prispevek in pozitiven vpliv ne bo omejeval samo na posamezna vprašanja, ampak da bo viden na vseh ravneh organizacije naše družbe.

Naloga ZSM je, da konkretno deluje pri uresničevanju zakona o združenem delu, da vpliva na hitrejše spreminjanje produkcijskih odnosov in uveljavljanje dohodkovnih odnosov v družbenoekonomski praksi. Z aktivnostjo na področju idejnopolitičnega in akcijskega usposabljanja mladih bo ZSM prispevala k temu, da bodo mladi razumeli nujnost svojega vpliva in odgovornosti za graditev takšnih odnosov.

Nadaljni razvoj delegatskega sistema, ki omogoča, da združeni proizvajalci uveljavljajo odločujoč vpliv na politiko razvoja in na vse tokove družbene reprodukcije, predstavlja področje, na katerem se mora ZSM stalno angažirati. ZSM bo s svojo aktivnostjo prispevala, da se bodo dosledno uporabljala in razvijala načela delitve po delu in po rezultatih dela. Potrebno je, da se ZSM tudi vnaprej angažira pri hitrejši preobrazbi SIS na podlagi zakona o združenem delu, zavzemati se mora za to, da se v okvirih uresničevanja celotne stanovaljske politike v družbi ustrezno planirajo in rešujejo stanovaljski problemi mladih.

ORGANIZACIJSKO – POLITIČNI RAZVOJ ZSM

Razvoj in uporaba delegatskega načela v ZSM sta bistveno vplivala na širino graditve stališč in vključevanja članstva v vse procese odločitev ter na organiziranje in usklajevanje vseh akcij in dejavnosti. To je neposredno prispevalo tudi k popolnejši idejnopolitični, organizacijski in akcijski uspešnosti mlade generacije.

Dosedanje izkušnje iz praktičnega delovanja delegatskih odnosov kažejo tudi na slabosti in pomanjkljivosti v nekaterih organizacijah, kar je vplivalo na celotno aktivnost in organizirano delovanje ZSM. Na podlagi dosedanje stopnje organiziranja in delovanja organizacije ZSM na delegatski osnovi bo potrebno tudi še bolj okrepiti idejnopolitično in marksistično usposabljanje mladincev—delegatov, zato da bi bil njihov prispevek pri razvoju delegatskih odnosov v mladinski organizaciji še večji. Potrebno bo pregledati pravice, obveznosti in odgovornost članov, delovanje delegatskih odnosov in aktivnosti delegatov v ZSM in drugod.

Novomeški udeleženci X. kongresa

pretintridesetimi leti razvoja in delovanja mladinske organizacije. od njenega ustanovnega kongresa pa do desetega, jubilejnega. To je tudi prvo srečanje s šestdesetletno revolucionarno tradicijo slovenske organizacije, ki jo bomo praznovali prihodnje leto. In končno, kongres v Novi Gorici je bil predvsem akcijski dogovor mladih o delu v naslednjem štiriletnem obdobju. O delu na vseh področjih družbenega življenja in snovanja ter seveda predvsem tam, kjer današnje objektivne ali subjektivne ovire najbolj prizadevajo življenjski interes mladega človeka. Točno ob 16. uri se je pričelo prvo plenarno zasedanje X. kongresa, ki ga je odprl predsednik republiške konference ZSMS Ljubo Jasnič. Po uvodnem pozdravu vsem delegatom in gostom je kongres izvolil dnevni red ter komisije in sekretariat. Sledil je referat predsednika RK ZSMS Ljuba Jasniča z naslovom Naloga ZSMS v razvoju samoupravne demokracije. Med številnimi gosti sta pozdra-

perečih vprašanj, ki ne zadevajo samo mlado generacijo, in predlagali ustrezne rešitve. Osrednja točka dnevnega reda plenarnega zasedanja je bilo sprejetje resolucije desetega kongresa, saj je v razpravah na kongresu sodelovalo 268 razpravljalcev v vseh komisijah. Predlaganih je bilo 32 predlogov in amandmajev k resoluciji in vse, ki so vsebinsko dopolnili resolucijo, je kongres enoglasno sprejel. Kongres je sprejel tudi sklep o razrešnici vseh organov RK ZSMS in izvolil novo vodstvo. Kongres je nadalje tudi sprejel novi statut in izvolil delegacijo ZSMS za X. kongres ZSMJ, ki bo decembra v Beogradu. Na koncu pa smo poslali pozdravno pismo tovarišu Titu, katerega je v imenu vseh 736 delegatov prebrala študentka Maja Pavlin.

X. kongres je zaključil svoje delo in sedaj nas čaka ogromno dela. Izpolniti moramo tisto, kar smo sklenili, kar smo na kongresu obljubili našemu članstvu, našemu delavcu, dijaku, študentu, kmetu kar smo obljubili

PETI RAZSTAVLJALEC JE BIL LOJZE ČEMAŽAR

Lojze ČEMAŽAR

Na zadnji razstavi v galeriji „Novoteks“ se je predstavil akademski slikar Lojze Čemažar. Rodil se je 1950. leta v Klečah nad Ljubljano, 1969 pa je maturiral na aranžerski šoli v Ljubljani. 1972. leta se je vpisal na slikarski oddelek ljubljanske akademije za likovno umetnost; 1976 je diplomiral pri mentorjih profesorju Milanu Butini ter prav tako profesorju Andreju Jemcu. Istega leta se je Čemažar vpisal še na slikarsko specialko pri profesorju Andreju Jemcu. Zadnja dva semestra tretjestopenjskega študija je dovršil leta 1978 pri prof. Jožetu Ciuhi.

Mnenje slikarja o njegovih delih, s katerimi se je predstavil:

„Središče mojega slikarskega zanimanja ter snovanja je upodabljanje človeške figure. Odločitev za figuralno slikarstvo mi daje možnost, da izrazim ne samo lastna, temveč tudi naša skupna bivanjska izkustva. Pri tem pa seveda ne zapisujem zgolj izkušnjo in danost. To oboje moram v sebi in v dejanju ter v delu preseči na način, da izpostavim nasproti opazovane realnosti odgovarjajočo likovno rešitev, ki naj bo tudi vselej aktualno sporočilo.

Podoba mi ne pomeni izrez narave, temveč za gledalca in zase na slikarski način berljivo celoto. V sliki omejujem opisovanje figure, predmeta, prostora in njih detajlov v želji, da z vselej enkratno potezo, nanosom ustvarim doživljanju ustrezno podobo.

Stik z gledalcem vzdržujem preko slike. Podoba ni mesto zgolj mojih razmišljanj, njena nujna nedorečenost (lastnost umetniškega) sporočila daje gledalcu dovolj možnosti preverjanja resničnosti ter prostora za njemu lasten likovniški užitek in kritiko.“

Akademik Lojze Čemažar se je predstavil s svojim delom tudi v retrospektivni razstavi 8. dolenske slikarske kolonije, ki je bila v Dolenjski galeriji od 24. novembra do 10. decembra 1978.

L. ČEMAŽAR: študija akta

Predstavili so se umetniki 8. dolenske slikarske kolonije

Letošnje – 8. slikarske kolonije, katere pokrovitelj je bil tako kot vedno Novoteks, so se udeležili naslednji umetniki: Berko Berčič, Jure Cihlar, Lojze Čemažar, Janez Hafner, Gabrijel Humek, Vladimir Klanjšek, Tomaž Kržišnik, Mi-

lan Rijavec, Nejc Slapar in Gabrijela Žugel–Spanring.

„Ob razstavi že osme dolenske slikarske kolonije, na kateri je letos delovalo 10 avtorjev, moramo poudariti že tradicionalni značaj te likovne mani-

festacije v Novem mestu, oziroma na Dolenjskem. Rezultati so brez dvoma dobri tako ob samem delu slikarjev v koloniji, kakor tudi na razstavi. Težko je že osmič pisati o sami razstavi, o slikarjih in njihovem delu ne da bi nekaterih trditev ne ponavljali, toda prav v sedanjem trenutku je to še kako potrebno.

Nujno moramo v tej zvezi spregovoriti o samih slikarskih kolonijah v Sloveniji, ki jih ni malo in predstavljajo eno najbolj razširjenih oblik likovnih manifestacij v okviru celotne likovne kulture na Slovenskem.

Toda znotraj te dejavnosti ni povezave in ni povezave med slovenskimi slikarskimi kolonijami in tovrstnimi srečanji v drugih republikah. Prav to so težave, ki nastopajo pri in ob sami organizaciji slikarskega srečanja; težave pri koordiniranju pa nastajajo zato, ker se ne moremo medsebojno dogovoriti o organizaciji slikarske kolonije v enem kraju, kaj šele, da bi mogli programe uskladiti na nivoju republike.

Drug problem, ki tare slikarske kolonije, je v njihovi osnovni usmeritvi. Največkrat so usmerjene v slikanje krajinskih motivov in puščajo ob strani vrsto drugih možnosti, ki bi jih bilo mogoče izkoristiti. Vendar bi to pomenilo povsem novo obliko delovanja slikarskih kolonij. Sicer pa je važno danes predvsem to, da obstojajo razmišljanja o smeri iskanja novih oblik za delo slikarskih kolonij in tudi pri presnavljanju dolenske slikarske kolonije, je bilo že veliko storjenega na tem področju.

Toda zaenkrat še velja stara oblika dela in rezultat tega je tu pred nami na razstavi, tokrat že osmič zapored, ki jo dajemo na ogled občinstvu. Uglasena je na zmeren nivo poseganja od realizma do hiperrealizma, brez kakega posebnega akcenta zveni umirjeno in lepo ter predstavlja zgleden likovni dogodek v dolenski metropoli – s temi besedami je komisar dolenske slikarske kolonije Andrej Pavlovec označil letošnjo razstavo, ki je bila po mnenju večine ena najboljših, če že ne najboljša...

Gabrijel HUMEK: mlin ob Krki

MODNA REVija ZA NAŠE POSLOVNE STRANKE

Od 18. do 21. septembra so se zbrali v Novem mestu naši poslovni partnerji iz vse Jugoslavije, da si ogledajo modno revijo, ki je prikazala novo kolekcijo konfekarjev in metražerjev za sezono pomlad – poletje 79.

Konfekarji so prikazali predvsem športne modele hlač, jopičev in kril. Moške hlače so modno krojene, v pasu imajo dve ali več gubic, hlačnice so ravne. Ženske hlače poudarjajo visok pas, največkrat so nagubane, hlačnice so krojene ravno ali pa se proti gležnju zožujejo. Moški in ženski jopiči so udobnega kroja, rokavi široki, krojni kimono in raglan. Dolžina se končuje v pasu ali pa sega preko bokov. Ovratniki so različni, poudarek je na majhnih in ozkih reverjih.

Krila delujejo romantično, so izredno bogata v vzorcih in barvah. V pasu so nagubana, nekatera imajo velike našite žepe, zelo modna so t. im. dvojna krila: krilo nad krilom.

Konfekarji niso pozabili na naše najmlajše. Pripravili so širok izbor modelov od 2. do 16. leta. Izbiramo lahko med dolgimi, kratkimi in bermuda hlačami, kar je otroški modni hit 79. Hlače so razen oprijetih tudi nagubane, udobnega kroja,

udobnega kroja, segajo do sredine bokov, kjer se stisnejo s trakom ali pasom. Popestreni so z velikim številom žepov. Krila za deklice so prav tako kot ženska zelo romantična v različnih vzorcih, največkrat v drobnih rožah. Vsi modeli so narejeni iz bombažnih tkanin v različnih vezavah, vzorcih in barvah.

Metražerji so prikazali vrsto tkanin in njihovo vsestransko uporabo: za klasične moške obleke, hlače, krila, ženske kostime, lahke plašče! Veliko je zanimivih artiklov za športne modele v štruks vezavi NOVKO in STOJAN in kanava vezavi art. HOPSACK. Pletenine so bile zelo dobro prikazane v „trenirka in pižama“ stilu; za leto se modna sezona vztrajno vrača. V metražnem delu modne revije je bil izredno zanimiv novi stil ženske in moške mode; to je vojaški stil, nad katerim se navdušujejo kreatorji in modne hiše cele Evrope. To je stil ameriške vojske in stil angleške vojne aviatike; modeli so popestreni z značilnimi opasači, torbicami, kapami in rokavicami.

Na modna ženska krila metražerji niso pozabili. Prikazana so bila v artiklih LENKA, HOPSACK, LENO, VRŠIČ in SAMO ter v raznih pleteninah. Veliko je različnih kombinacij zvončkov za najmlajše. Jopiči so

Revija je bila bolj komercialnega pomena, saj je bil trgovcem prikazan zares širok izbor obeh kolekcij. Z modeli so

oboji dokazali, da sledijo modnim zapovedim in jih s pridom uprabljajo.

JANA

Redna letna zbirka Prešernove družbe 1979

Člani—naročniki bodo letos prejeli naslednji knjižni dar:

PREŠERNOV KOLEDAR 1979, bo kot osrednja knjiga zbirka letos še posebno zanimiv. V njem bodo poleg proze in poezije sodobnih slovenskih avtorjev tudi razprave o dogajanjih po I. svetovni vojni, pa prispevek o novem mednarodnem ekonomskem sistemu, o pojavu evrokomunizma, zapis o starih slovenskih mestih, informativno bogati zapis pred olimpiado leta 1980 v Moskvi, pa še cela vrsta drobnih zanimivosti in informacij. Knjigo velikega formata bodo krasile barvne reprodukcije slik znamenitega impresionista Matije Jame, obsegala pa bo okrog 200 strani.

Boris Režek: **CESTA NA MEJO**, roman. Sočno in živo napisana pripoved o koroških gruntarjih, njihovih hlapcih, deklah in dninarjih, ki oblikujejo in maličijo ljudi, tragična podoba razmer v predvojnem času, v kateri pa ob koncu le zaslutimo obljubo človeško boljših dni.

Miško Kranjec: **ČARNI NASMEH**, dve povesti. Ob 70—letnici našega velikega pisatelja smo v zbirko uvrstili dvoje njegovih pripovednih biserov: „Čarni nasmeh“ in „Pot med blažene“. Obe lirsko otožni povesti bosta nedvomno ganili srce vsakega izmed bralcev.

Miran Ogrin: **VZHODNI VETER**, potopis. Naš znani potopnik je podnaslovlil svojo pripoved: od Urala do Kitajske in do arabskih pustinj, v njegovih zapisih pa zaživi pred nami tisti svet, ki je od nekdanj buril domišljijo Evropejcev in ki nas še danes privlači s svojo tako drugačno, bogato raznolikostjo, skrivnostmi, posebnostmi in lepotami.

Draga Černelč s sodelavci: **ALERGIJA**, zdravstveni priručnik. O alergiji, njenih vzrokih, posledicah in še zlasti o načinih zdravljenja, vemo vse premalo, zato bo knjiga gotovo dobrodošla marsikomu in ne samo bolnikom.

Člani, ki so poravnali naročnino do 30. junija letos, bodo prejeli še nagradno knjigo:

Alan White: **PODNEBJE UPORA**, roman. Delo obravnava značilen primer nastanka in delovanja velemestne gverile na vročih tleh Ria de Janeiro. Prodorno in pisateljsko slikovito opisuje razmere v senci kapitalistične strahovlade, kakršna je značilna za mnoge dežele Južne Amerike, in vzroke, ki privedejo osrednje junake z gobje do oboroženega upora z njegovimi tragičnimi posledicami.

Omenjeno knjigo lahko prejmejo tudi tisti naročniki, ki so se naročili na zbirko po 30. juniju, le da bodo morali ti doplačati zanjo 50 dinarjev (broširana) oziroma 65 dinarjev (vezana).

hlače z ozkimi hlačnicami. Ta varianta je primerna tudi za svečane priložnosti v satinasti izvedbi.

Plašči imajo poudarjena ramena, ozko fazono in mali ovratnik. Širok, raven kroj lahko stisnemo z vojaškim pasom (opasačem). Na glavo si natakemo vojaško kapo. Tudi v vojaška oblačila je pokukala moda in s pridom uporablja njihove detajle. Omislimo si lahko veliko našitih žepov s poklopici in nepogrešljive epolette.

JANA

Modni kotiček

Moda si vedno izmisli kaj novega: letošnja pa stremi za petdesetimi leti — torej „iz starega novo!“

Ze letošnjo zimo si lahko privoščimo ta novi stil. Krila so ožja, poudarjajo boke in pas, ponovno se pojavljajo razporki. Še vedno so v pasu gubice. Zgomji deli so krajši s poudarjenimi rameni. Največkrat se zapenjajo z enim gumbom. Bluze so vse širše in udobnejše. Ti kostimčki oz. kompleti so nepogrešljiv del ženske garderobe.

Za športni ženski svet so primerni bluzoni širokega, udobnega kroja, katerih dolžina sega preko bokov in se stisne s pasom, patentom ali trakom. Nosijo se k nabranim in širokim krilom ter hlačam.

Zelo popularne so tunike — obleke, pod katerimi se nosijo

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Od 24. avgusta do 28. septembra so na novomeški transfuzijski postaji darovali kri naslednji Novoteksovi delavci: Jože Mišmaš (do sedaj že 25-krat), Ivan Radoš (37), Martin Radež (10), Marija Golob (7), Vili Udovič (16), Slavica Hrovat (13), Anica Župevec (34), Anica Mamič (7), Niko Reba (21), Anica Cesar (18), Marija Filak (60), Anica Križman (5), Jože Marn (15), Franc Kuplenk (8), Martin Plantan (33), Marija Kranjc (5), Marija Pavlič (9), Jože Novak (8), Lado Šefman (11), Danica Fink (8), Dušan Vasič (19), Marija Udovč (9), Bojan Čeh (33), Marija Golobič (2), Vida Šenica (17), Marija Špiler (13), Jože Smrekar (28), Alojz Sepaher (18), Alojzija Drčar (3), Bojan Florjančič (32), Pavle Kupeljnik (27), Redžep Kroni (5), Rajko Petan (16), Antonija Rukše (22), Alojz Kramar (15), Branko Malešič (7), Marija Prešeren (3), Jožica Kocjan (10), Jože Mavsar (3), Milka Zupančič (6), Irena Blatnik (6), Mirko Nilič (21), Fuad Kočič (3), Franc Sluga (9), Stane Butalin (9), Marija Pavlin (7), Danica Kovač (13), Zdenka Kotnik (7), Danilo Kovačič (64) in Anica Štandekar (14). Čestitamo!

Uredimo si naše okolje!

Vas zaradi neurejenega okolja vašega doma boli glava?

Ste že pomislili na primerno okrasno grmičevje? o

Bi radi vrt, nasad ali park posodobili s prijazno in udobno vrtno garnituro?

Bi radi polepšali zadnje bivališče svojih dragih?

Oglasite na Gozdnem gospodarstvu v Novem mestu, na Gubčevi 15 (telefon 068—21—065). Pričakujejo vas strokovnjaki s področja hortikulture — in vaš problem bo takoj rešen.

Predzakonsko in zakonsko svetovanje

Nova slovenska zakonodaja uvaja kot pomembno novost predzakonsko svetovanje za pare, ki so se odločili skleniti zakonsko zvezo.

Svetovalno delo bo potekalo v svetovalnem centru pri skupnostih socialnega skrbstva v občini. Po Sloveniji že potekajo poskusna svetovanja za mlade pare, v Novem mestu pa se bo pričelo v mesecu novembru. Svetovanje bo dva zaporedna dneva, vsak dan po 4 ure za 15 parov. Poskusno svetovanje se prične 15. novembra.

ZAKAJ SVETOVANJE PRED SKLENITVIJO ZAKONSKE ZVEZE?

S svetovanjem želijo bodočim zakoncem posredovati informacije o skupnem življenju ženske in moškega, o značilnostih zakonskega in družinskega življenja. To naj jim pomagalo, da bodo znali ustvariti ubrano skupnost, dosegli v zakonu

osebno srečo in zadovoljstvo ter svojim otrokom omogočili srečno otroštvo.

Mlade pare bodo seznanili tudi z načrtovanjem družine z medicinskega področja (spčetje, neplodnost, kontracepcija). Ravno tako pomembno je za bodoče zakonce, da so seznanjeni z duševnim in vzgojnim razvojem otroka, z njegovimi čustvenim in potrebami, družinskimi odnosi in nevarnostjo neustrezne vzgoje. Pare bodo med drugim informirali tudi o vlogi zdravstvenega varstva, socialnega skrbstva, otroškega varstva, vzgoji in izobraževanju, stanovaljskih vprašanjih . . .

Vsi mladi pari, ki se želijo udeležiti tega svetovanja, naj se do 7. novembra zglasijo pri socialni delavki v delovni organizaciji, kjer bodo dobili vsa potrebna pojasnila in se prijavili.

Socialna delavka
TEJA LOVŠIN

ZAHVALA

V 42. letu starosti naju je nepričakovano zapustil ljubi mož in oče Slavko Nadu, skladiščni delavec v pripravi. Zahvaljujemo se Novoteksovi sindikalni organizaciji, sodelavcem priprave, ZB in gasilcem za podarjene vence in izrečeno sožalje. Prav lepa hvala Justinu Kranjčiču za poslovilne besede in vsem tistim, ki ste nama v najtežjih trenutkih stali ob strani in ki ste ga spremljali na zadnji poti.

Zalujoči žena Nada in hčerka Dunja

Dvakrat drugi med tekstilci Slovenije

V organizaciji Tekstilne iz Ajdovščine, je bilo septembra tekmovanje najboljših ekip tekstilnih tovarn iz Slovenije v odbojki, kegljanju, streljanju in šahu.

Tekmovanje je bilo posvečeno 150-letnici tekstilne industrije v Sloveniji. Pravico do nastopa pa so si ekipe pri-

borile že na področnih tekmovanjih.

Dvodnevnega tekmovanja so se udeležile tudi ekipe Novoteksa in sicer: odbojkarji, kegljači in kegljačice. Vse tri ekipe so dosegle dobre rezultate, saj so se odbojkarji in kegljačice uvrstili na 2. mesto, kegljači pa so bili četrti. Med po-

samezniki sta bila najboljša Joži Zupančič (384 podrtih kegljev), zasedla je 3. mesto, in Marko Zupančič (416), ki je bil deveti. Odbojkarji pa so v četrtfinalu premagali Almiro z 2:0, nato v polfinalu Dekorativno prav tako z 2:0, v finalu pa so po ogorčenem boju izgubili s Polzelo z 2:0 (7, 14).

Zahvala mladincem Novoteksa

Mladinsko prostovoljno delo kot oblika interesnega združevanja mladih, ki prostovoljno združujejo svoje delo za zadovoljevanje širših družbenih interesov, daje pomemben prispevek k razvoju samoupravne socialistične skupnosti ter duhovni bogatitvi mladega človeka.

ZMAGA IN PORAZ

Začelo se je društveno prvenstvo v borbenih igrah. Prvo tekmo jesenskega dela so imeli naši kegljači z ekipo Železničarja. Premagali smo jih gladko z rezultatom 395:333 podrtih kegljev.

V drugem nastopu pa smo naleteli na izredno razpoloženo ekipo Pionirja, ki se je pred kratkim okrepila s štirimi kvalitetnimi igralci. Ta dvoboj smo izgubili z rezultatom 437:445.

Ekipa Novoteksa je kljub temu porazu še vedno na drugem mestu – za IMV-jem, ki do sedaj še ni doživel poraza.

PRIZADEVNI ŠAHISTI

V letošnjih sindikalnih igrah so sodelovali tudi šahisti Novoteksa. Naši fantje so bili najboljši v svoji skupini in so si tako pridobili pravico, da prihodnje leto tekmujejo v višjem razredu.

Mladinske delovne akcije vse bolj preraščajo v šolo dela, solidarnosti, družbenega angaziranja, bratstva in enotnosti, tovarštva in samoupravljanja in tako neposredno in konkretno prispevajo k bogatjenju materialne osnove samoupravljanja.

V to odprto šolo znanja in spoznanj se vsako leto v vedno večjem številu vključujemo tudi mladi naše občine in tako pomagamo razvijati manj razvita območja naše domovine v različnih delih Jugoslavije ter tudi konkretno krepimo in utrjujemo najtrši obroč in življenjsko silo – bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Delavci Novoteksa ste s svojim pokroviteljstvom mladinske delovne brigade „Katja Rupe-

PRVENSTVO DOLENJSKE V PARIH

Na prvenstvu Dolenjske v parih, ki je bilo v septembru na kegljišču hotela Sremič v Krškem in na Loki v Novem mestu, so sodelovali tudi naši pari.

Pri ženskah sta Makšetova in Zupančičeva kegljali izredno dobro, in sta na koncu osvojili odlično 5. mesto, Konda-Staniša pa sta bili 14. Med moškimi sta nastopila Pirc in Bojanc, vendar njunega rezultata še ne vemo.

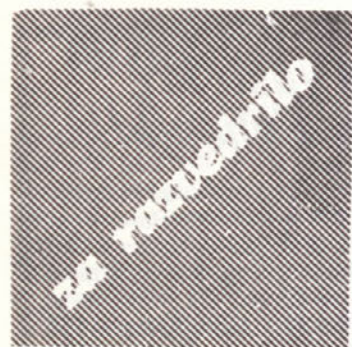
na“, ki je v mesecu juliju delala na zvezni mladinski delovni akciji Deliblatski pesak, omogočili mladinkam in mladincem, da so prišli na akcijo dobro pripravljene in opremljene in da so tako uspešno predstavljali vašo delovno organizacijo in občino Novo mesto na akciji.

Brigadirji in brigadirke so bili tri tedne sestavni del vaše delovne organizacije in prepričani smo, da so uspehe in prizadevanja zaposlenih uspešno predstavili mladini iz vseh koncev domovine. Brigada „Katja Rupena“ je bila kljub pomanjkanju izkušenj enako uspešna na delovišču, pri razvijanju samoupravnega življenja in interesnih dejavnosti.

Brigadirji so ob slovesu izrekli: „Drugo leto se zopet vidimo na kaciji.“ TE besedo povedo največ.

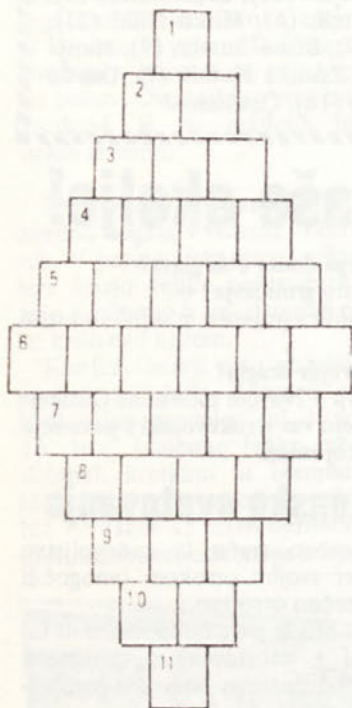
Brigada je osvojila vsa možna priznanja vključno s trakom akcije kot najvišjim priznanjem.

K uspešnosti mladinske delovne brigade „Katja Rupena“ ste veliko prispevali zaposleni vašega kolektiva, zato se vam v imenu brigadirjev in OK ZSMS Novo mesto najtopleje zahvaljujemo, z željo, da bomo tudi v bodoče uspešno sodelovali; kolektivu pa želimo še veliko delovnih uspehov. BRIGADIRSKI ZDRAVO!

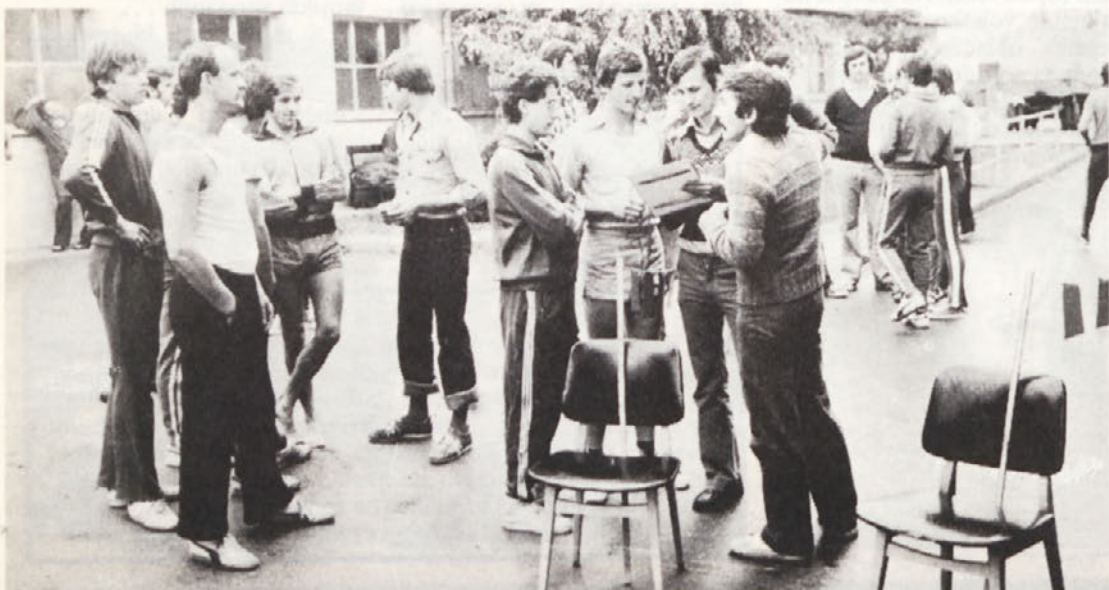

Rešitev vretena iz prejšnje številke: M, OM, SOM, MESO, MESTO, MOSTEC, MOSTE, MOST, OST, ST in S.

Vreteno

1. merska enota
2. Mostar
3. Cigan
4. psihično stanje
5. popotnik
6. kamen za spomenike
7. glagol (1. os. ednine)
8. glavno mesto Italije
9. osvežilna pijača
10. grška črka
11. kisik

Pred startom teka okrog tovarne

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2500 izvodov. Urejuje ga izdajateljski svet: Bogdan Avbar, Bogdana Iličin, Jana Jovič, Lada Kostrevc, Danilo Kovačič, Mira Kovačič, Teodora Kovačič, Hinko Šintler in Darko Štampfel. Predsednik izdajateljskega sveta je Hinko Šintler. Odgovorni in tehnični urednik Miha Gošnik. Uredništvo in uprava: Novoteks, Novo mesto, Foersterjeva 10. Stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list. Tiska Knjigotisk, Novo mesto.